

**A SZABADSÁG, A BIZTONSÁG ÉS A JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK A
TÉRSÉGE**

**ALAPOK, MIGRÁCIÓ, MENEKÜLÉS,
IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS
(Az EKP szakpolitikákhoz tartozó
tananyag)**

**Nagy Boldizsár
ELTE ÁJK, 2015 tavasz**

•

A lampedusai tragédia, 2013 október 3

**2013 október 3-án egy bevándorlókkal telt 20 méter
hosszú hajó először tüzet
fogott, majd mintegy 400 méterre Lampedusa
szigetétől oldalára fordult és elsüllyedt.
155 embert kimentettek több mint 360 odaveszett**

Forrás: Roberto Salomone / Agence France-Presse / Getty Images / October 9, 2013

<http://www.latimes.com/world/worldnow/la-fg-wn-italy-migrant-boat-tragedy-arrest-fun-001,0,4831407.photo#ixzz2zouJYtmA>

Két év múltán...

Forrás: Refugees rescued in Mediterranean Sea - © Opielok Offshore Carriers, EPA

2015 április 19-én Líbia közelében becslések szerint egyetlen balesetben 700-900 ember veszett oda, 2015 májusáig mindösszesen több mint 1700 ember fulladt a tengerbe vagy halt meg a partot érés után.

A berlini Fal – 1961 – és a határ Európa körül

A Fal fennállta alatt körülbelül 5000-en szöktek át sikeresen Nyugat-Berlinbe. A különböző jelentések szerint vagy **192 vagy 239 embert** öltek meg az átkelni próbálók közül és többeket megsebesítettek.

1988 és 2013 között Európa határain legkevesebb **19.524** személy halt meg. 2013-ban legalább 801 fő veszítette életét. 2014-ben csak a Földközi tengeren 3500-an veszték oda.

A mozgóató dilemma

A dilemma: szabad mozgás v. szuverén kontroll

1 = 1992-ig, a Maastrichti Szerződésig

Az Unió megalapításáig a biztonságot részesítették előnyben a szabad mozgással szemben,

2 = 1993-1999 Maastricht és Amszterdam között

A migráció és a bel- és igazságügyi együttműködés további féltucat aspektusa az Unió "közös érdekű ügyévé", vált. Az uralkodó gondolkodás továbbra is szuverenitás/biztonság központú. Közben azonban hatályba lépett és fokozatosan a Közösség 13 tagjára kiterjedt a schengeni együttműködési rendszer.

3 = 1999, az Amszterdami szerződés hatálybalépése után

A bel- és igazságügyi együttműködés nagy részét közösségi joggal szabályozzák, azaz a biztonság vagy szabad mozgás kérdést nem eldöntik, hanem felváltják egy rugalmas és fokozatos rendszerrel, amely mind közösségi, mind közösségen kívüli eszközöket alkalmaz.

Az ASZ beiktatta a Római Szerződésbe a vízumokra, azilumra, bevándorlásra és a szabad mozgással kapcsolatos egyéb politikákra vonatkozó IV címet

4 = Lisszabon

A 2009. december 1-jén hatályba lépett Lisszaboni Szerződés a dilemmára nem ad új választ, fenntartja az Unió töredezettségét és nem vezet be közös bevándorláspolitikát, de a rendőrségi és a bűnügyi együttműködést integrálja, megszüntetve a III. pillért.

A biztonság új felfogása és a közbeszéd biztonságiasítása

A katonai biztonság kiegészül / felváltódik
a belső -
a kulturális-
illetve
a jóléti biztonsággal
(Jeff Huysmans).

Kialakul a biztonsági kontinuum felfogása
határellenőrzés - terrorizmus - nemzetközi bűnözés - migráció.
(Didier Bigo)

Tampere mondanivalója Európai Tanács, következtetések (1999 október)

2. Az Amszterdami szerződésben rejlő kihívás most az, hogy biztosítsuk azt, hogy a **szabadságot** - amely magában foglalja az Unión belüli mozgás szabadságát - **mindenki biztonságos körülmények között és a joghoz hozzáférve élvezhesse....**
3. Ezt a szabadságot **nem szabadna** azonban az Unió saját polgárai kizárólagos előjogának tekinteni. Ennek a szabadságnak a pusztta léte vonzerőt gyakorol mindazokra az egész világon, akik nem élvezhetik azt a szabadságot, amit az Unió polgárai adottnak vesznek. **Ellentétben állna Európa hagyományaival, ha megtagadnánk ezt a szabadságot azoktól akiket körülményeik igazolhatóan arra vezetnek, hogy a területünkre lépésre törekedjenek.**

(Szükség van menekültügyi, bevándorlási, az illegális migráció elleni és határvédelmi politikákra)

4. **A cél: nyitott és biztonságos Európai Unió, amely teljes mértékben elkötelezett a Genfi Menekültügyi Egyezményből és más emberi jogi okmányokból származó kötelezettségei mellett és képes a humanitárius szükségletekre a szolidaritás alapján válaszolni. Közös megközelítést kell kidolgozni a az Unió területén jogszerűen tartózkodó harmadik államokbeli állampolgárok társadalmainkba integrálására is.**

A velünk élő dilemma: Az Európai Tanács következtetései a Stockholmi program (2010-2014) elfogadásakor, Brüsszel, 2009. december

Az Európai Tanács megítélése szerint az elkövetkező évek legfontosabb feladata az lesz, hogy szem előtt tartsuk a polgárok és más olyan személyek érdekeit és igényeit, akikért az Európai Unió felelősséggel tartozik. A kihívást az alapvető jogok és szabadságok és a sértetlenség tiszteletben tartásának biztosítása, és ezzel egyidejűleg Európa biztonságának garantálása jelenti.

Európai Tanács: Stratégiai következtetések 2014. június 26-27

7. Az Unió **kötelezettséget vállalt** a külföldiek nemzetközi védelmének biztosítására, ehhez pedig **biztos alapokon nyugvó európai menekültügyi politikát** kell kidolgozni a **szolidaritás és a felelősségvállalás** szem előtt tartásával. A közös európai menekültügyi rendszernek a nemzeti jogba való **teljes körű átültetése és tényleges végrehajtása abszolút prioritást** élvez. Ezzel ugyanis a magas szintű közös normarendszer és a szorosabb együttműködés következtében várhatóan egyenlő feltételek alakulnak majd ki, **azonos eljárási garanciákat és védelmet** biztosítva a menedékkérőknek az Unió egészében. A fenti folyamattal párhuzamosan az **Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal** szerepét is **meg kell erősíteni**, különösen az uniós vívmányok egységes alkalmazásának előmozdítása tekintetében. Az alkalmazott **gyakorlatok közelítése** fokozni fogja a **kölcsönös bizalmat** és lehetővé teszi, hogy az Unió magasabb szintre lépjen.

Schengen

I. A Megállapodás (1985) és a megállapodást végrehajtó Egyezmény (1990)

EGYEZMÉNY a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról
HL különkiadás, 19/2. kötet, 9.o.

Hatálybalépés 1993; tényleges alkalmazás (a határellenőrzés lebontása)
1995-ben kezdődik és fokozatos

Schengen

Cél

A határellenőrzés megszüntetése a belső határokon

Megfelelő kiegészítő intézkedések elfogadása

A külső határok azonos szintű biztonságot garantáló védelme, beleértve a határátlépés ellenőrzését és a külső határ őrizetét.

A (rövidtávú) vízumok rendszerének összehangolása, egységes vízum

Szoros együttműködés vám-, rendőrségi és büntető ügyekben

A menekültügyi eljárás lefolytatásáért felelős állam kijelölését szolgáló mechanizmus kialakítása

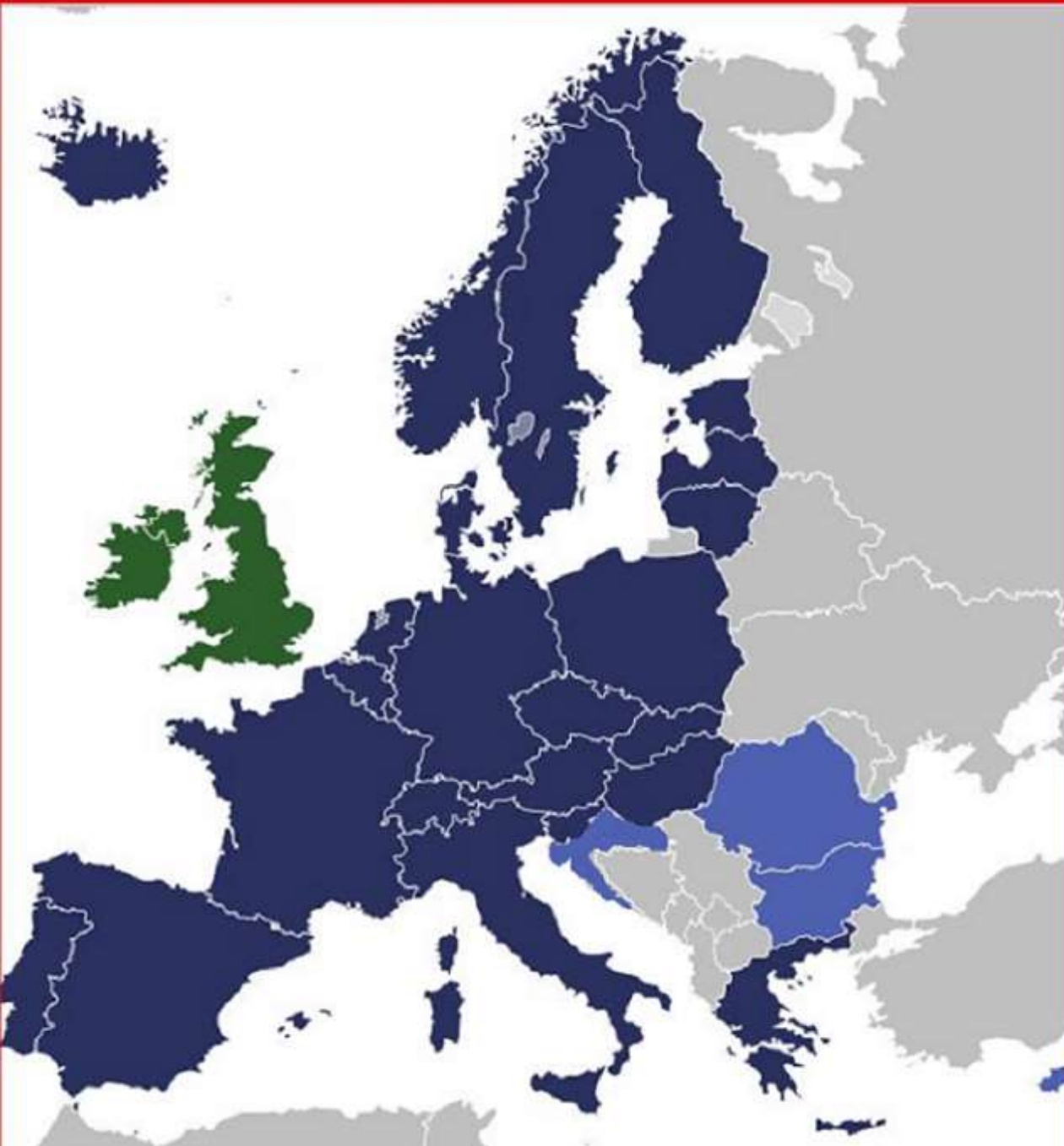
Schengeni Információs Rendszer (SIS) – közös lista a külső határon feltartóztatandó személyekről és tárgyakról

Területi és személyi hatály

Területi – ld. a térképet a következő lapon

személyi: a tagállamok állampolgárai illetve „idegenek”

“belső határok: a Szerződő Felek közös szárazföldi határai, belső légi járatokat kiszolgáló repülőterei és olyan tengeri kikötői, amelyek kizárólag a Szerződő Felek területén belüli többi kikötő között közlekedő kompok rendszeres forgalmát szolgálják ki anélkül, hogy az e területeken kívüli egyéb kikötőkben kikötnének”

SCHENGEN
Svájc
csatlakozása
után

Az Amszterdami szerződés nyomán kialakult helyzet

A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége

A fogalmak alakulása:

1999-ig: Bel- és igazságügyek = III pillér = 9 közös érdekű ügy

1999-től Bel- és igazságügyek = a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége

= I pillér IV. Cím (Vízumok, menekültügy, bevándorlás és a személyek szabad mozgása, polgári jogi együttműködés)

+

III pillér (Rendőri és büntető igazságügyi együttműködés)

Lisszaboni szerződés : Szerződés az Európai Unió működéséről,
III. Rész V. cím: “A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülés alapuló térség” = migráció, rendőri ügyek és igazságügyi (polgári, büntető) együtt, ismét **Nincs pilléres szerkezet**

A szabadság a biztonság és a jog érvényesülésének térsége

Szabadság = szabad mozgás+diszkrimináció tilalom+
alapjogok+személyes adatok védelme+bevándorlás
és azilum

Biztonság = szervezett bűnözés+terrorizmus+
kábitószer elleni harc és rendőri együttműködés
(Europol, Eurojust, Európai Határőr Hivatal /Frontex/)

Jog érvényesülésének a térsége= büntető és polgári
bíróóságok közötti együttműködés, eljárások
közelítése, határon túlnyúló aktusok (másik államban
pereskedés) egyszerűsítése

A LISSZABONI SZERZŐDÉS HATÁLYBALÉPÉSÉT KÖVETŐEN ALKALMAZANDÓ SZABÁLYOK

A szerződések és az elvek

EUSZ, praeambulum:

„MEGERŐSÍTVE elkötelezettségüket a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása és a jogállamiság elvei mellett”

EUSZ, 2 § *(LSZ vezeti be ebben a formában)*

Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint **az emberi jogok** – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – **tiszteletben tartásának értékein alapul**. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, **a tolerancia**, az igazságosság, **a szolidaritás**, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.

A szerződések és az elvek

EUSZ 3 § (az EUSZ. korábbi 2. cikke)

- (1) Az Unió célja a béke, az általa vallott értékek és népei jólétének előmozdítása.
- (2) Az Unió egy **belső határok nélküli**, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló olyan térséget kínál polgárai számára, ahol **a személyek szabad mozgásának biztosítása** a külső határok ellenőrzésére, a menekültügyre, a bevándorlásra, valamint a bűnmegelőzésre és bűnüldözésre vonatkozó **megfelelő intézkedésekkel párosul**.

A szerződések és az elvek

EUSZ 6 § *(a 2. bekezdést a LSZ vezeti be, a 3.-at megváltoztatja)*

...

- (2) **Az Unió csatlakozik** az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló **európai egyezményhez**. Ez a csatlakozás nem érinti az Uniónak a Szerződésekben meghatározott hatásköreit.
- (3) **Az alapvető jogok**, ahogyan azokat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény biztosítja, továbbá ahogyan azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból következnek, **az uniós jogrend részét képezik mint annak általános elvei**.

A szerződések és az elvek

EUMSZ, 4. § (A LSZ vezeti be)

(2) Az Unió és a tagállamok között **megosztott hatáskörök** a következő fő területeken alkalmazandók:

...

j) a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség

EUMSZ 9. és 10. §

Az EU politikáiba be kell épülnie a **társadalmi kirekesztés** elleni küzdelemnek és a **diszkriminációtilalomnak**.

EUMSZ, 67.§

(1) Az Unió egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget alkot, amelyben tiszteletben tartják **az alapvető jogokat** és a tagállamok **eltérő jogrendszereit és jogi hagyományait**.

EUMSZ, 72. §

E cím nem érinti a **közrend** fenntartásával, illetve **a belső biztonság** megőrzésével kapcsolatos tagállami hatáskörök gyakorlását.

A SZABADSÁGON, A BIZTONSÁGON ÉS A JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉN ALAPULÓ TÉRSÉG (EUMSZ V. CÍM) SZERKEZETE (ÁTTEKINTÉS)

1. Fejezet	2. Fejezet	3. Fejezet	4. Fejezet	5. Fejezet
Általános rendelkezések	A határok ellenőrzésével, a menekült-üggyel és a bevándorlással kapcsolatos politikák	Igazságügyi együttműködés polgári ügyekben	Igazságügyi együttműködés büntetőügyekben	Rendőri együttműködés
67-76. §	77-80.§	81.§	82-86.§	87-89. §

Az SZBJT főbb kérdéskörei – határ, vízum (77.§)

Cél

- a) mindenfajta **ellenőrzés felszámolása a belső határon**, állampolgárságtól függetlenül
- b) a **személyek ellenőrzése** és a **határátlépések hatékony felügyelete** a külső határokon,
- c) a külső határok **integrált határőrizeti rendszerének fokozatos bevezetése**.

Intézkedések

- a) a **vízumokra és az egyéb rövid távú tartózkodásra** jogosító tartózkodási engedélyekre vonatkozó közös politika,
- b) **személyellenőrzés a külső határon**,
- c) az unión belüli **rövidtávú szabad mozgás** feltételei harmadik országok állampolgárainak az esetében
- d) a **külső határok integrált határőrizeti rendszerének** fokozatos bevezetéséhez szükséges valamennyi intézkedés,
- e) a személyek – állampolgárságuktól független – **mentessége** mindenfajta **ellenőrzés alól a belső határok átlépésekor**.

Az SZBJT főbb kérdéskörei – reguláris migráció és okmányok nélküli vándorlás (79.§)

Cél

- a migrációs folyamatok hatékony kezelése az
- fair bánásmód biztosítása a jogszerűen tartózkodó állampolgárok számára
- az illegális bevándorlás és az emberkereskedelem megelőzése és az ezek elleni megerősített küzdelem.

Jellemző fordítási hiba: az eredetiben migratory flows, Migrationströme, a magyar hivatalosan „migrációs hullámok”

Intézkedések

- a **beutazás és a tartózkodás feltételei**, valamint a **hosszú távú** tartózkodásra jogosító vízumok és a hosszú távú tartózkodási engedélyek tagállamok által történő kiadására vonatkozó szabályok, beleértve a családegyesítési célúakat is,
- a tagállamok valamelyikében jogszerűen tartózkodó **harmadik országbeli állampolgárok jogainak** meghatározása, **ideértve a más tagállamokban való szabad mozgásra és tartózkodásra** irányadó feltételeket is,
- illegális bevándorlás és jogellenes tartózkodás**, beleértve a jogellenesen tartózkodó személyek kitoloncolását és repatriálását is,
- küzdelem az **emberkereskedelem**, különösen a nők és gyermek

+
visszafogadási egyezmények harmadik állam
+
integráció ösztönzése (de nem harmonizáció!)

79 (5) E cikk nem érinti a tagállamok jogát arra, hogy meghatározzák, harmadik országok hány olyan állampolgárát engedik be területükre, akik a harmadik országból azzal a szándékkal érkeznek, hogy önálló vállalkozóként vagy alkalmazottként vállaltanak munkát.

Az SZBJT főbb kérdéskörei – menekültügy (78.§)

Cél

közös menekültügyi, kiegészítő és ideiglenes védelem nyújtására vonatkozó politika kialakítása, megfelelő jogállás a védett személyeknek, a visszaküldés tilalmának betartása és összhang a Genfi egyezményrel és az emberi jogi kötelezettségekkel = *Közös európai menekültügyi rendszer*

Intézkedések

az Unió egészén belül érvényes, **egységes menekült jogállás** és **kiegészítő védelmi jogállás** a harmadik országok állampolgárai számára,

közös ideiglenes védelmi rendszer tömeges beáramlása esetére,
közös eljárások az egységes menekült-, vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállás **megadására és visszavonására** vonatkozóan,
a kérelem elbírálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó kritériumok és eljárások

Partnerség harmadik államokkal

Az SZBJT főbb kérdéskörei – menekültügy (80.§)

Szolidaritás - tehermegosztás

80. cikk

Az Unió e fejezetben meghatározott politikáira és azok végrehajtására **a szolidaritás és a felelősség tagállamok közötti igazságos elosztásának elve** az irányadó, ideértve annak pénzügyi vonatkozásait is.

Az Unió e fejezet alapján elfogadott jogi aktusaiban, minden olyan esetben, amikor erre szükség van, megfelelő módon rendelkezni kell ennek az elvnek az alkalmazásáról.

A biztosok

**DIMITRIS
AVRAMOPOULOS**

**MIGRÁCIÓS, BELÜGYI ÉS
EU POLGÁRSÁGI BIZTOS**

Vera JUROVA
jogérvényesülés,
fogyasztóvédelem
nemek közötti
esélyegyenlőség

Határok, vízum, bevándorlás,

Menedékjog

Gazdasági, cyber -és pénzügyi bűnözés elleni harc;

Szervezett bűnözés, embercsempészet, drog-
kereskedelem, korrupció;

Terrorizmus elleni harc;

Rendőri és igazságügyi együttműködés (pl.FRONTEx,
EUROPOL)

Uniós polgárság

Au EU polgár jogai

Aktív polgárság

Jogérvényesítés

Igazságügyi együttműködés polgári jogi és
kereskedelmi jogi ügyekben

Büntetőjogi együttműködés

E-justice

Fogyasztóvédelem, szerződési jog

Nemek közötti esélyegyenlőség

Döntéshozatal migrációs és menekültügyekben valamint az igazságügyi együttműködés terén (EUMSZ V cím 1-3 fejezet)

2009. December 1 után

Jogszabály-kezdeményezés

Csak a Bizottság

Döntéshozatal

Rendes döntéshozatali eljárás a 294. § szerint

Kivétel:

Egyhangúság (Parlament csak konzultál) hosszú távú bevándorlás, *útlevel* és *igazolványok* és családjogi ügyekben

Döntés

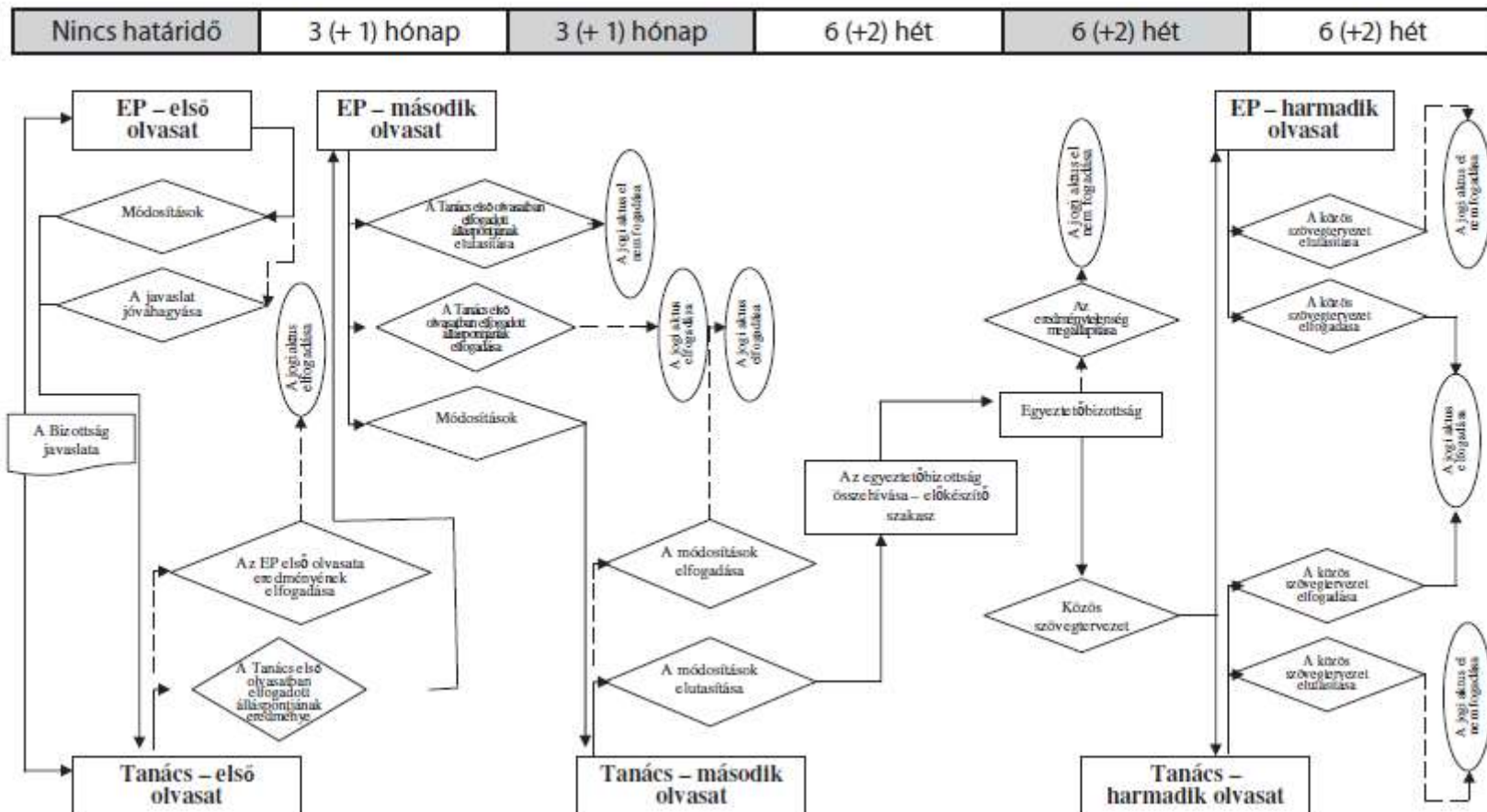
Rendelet, irányelv, határozat, ajánlás, vélemény

Rendes jogalkotási eljárás

forrás:

<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/QC3109179HUC.pdf>

EGYÜTTDÖNTÉSI ELJÁRÁS – ÖSSZEFOGLALÓ ÁBRA

Minősített többség – a szavazatok megoszlása

1 tag – 1 szavazat

Minősített többség = kettős többség

A Bizottság vagy a főképviseelő javaslata esetében

Bármely más javaslatnál

**A miniszterek (államok) 55% - a,
(16 állam) akik az EU
népességének 65 %-át képviselik**

**A miniszterek (államok) 72 %-
a (21 állam)
akik az EU népességének 65
%-át képviselik**

**Blokkoló kisebbség: legalább 4 állam, még akkor is ha már 3 is a lakosság több
mint 35 %-át képviseli**

Az Egyesült Királyság, Írország speciális helyzete (21. jegyzőkönyv)

(21.) JEGYZŐKÖNYV AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁGNAK ÉS ÍRORSZÁGNAK A SZABADSÁGON, A BIZTONSÁGON ÉS A JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉN ALAPULÓ TÉRSÉG TEKINTETÉBEN FENNÁLLÓ HELYZETÉRŐL

1. §: Az „Egyesült Királyság és Írország **nem vesz részt** az Európai Unió működéséről szóló szerződés harmadik részének V. címe alapján javasolt intézkedések Tanács által történő elfogadásában.”
2. § Európai Unió működéséről szóló szerződés harmadik része **V. cím**ének rendelkezései, az e cím alapján elfogadott **intézkedések**, az e cím alapján kötött nemzetközi **megállapodások** rendelkezései és **az Európai Unió Bíróságának** az ilyen rendelkezést vagy intézkedést értelmező **határozatai nem kötelezőek, illetve nem alkalmazhatóak az Egyesült Királyságra vagy Írországra**; az ilyen rendelkezések, intézkedések vagy határozatok ezeknek az országoknak a hatásköreit, jogait és kötelezettségeit sem

Az eddigi III pillér kötelezte őket, most már a büntető igazságügyi és rendőri együttműködésből is kimaradhatnak

Az Egyesült Királyság, Írország speciális helyzete (21. jegyzőkönyv)

3. § Az Egyesült Királyság vagy Írország valamely javaslatnak vagy kezdeményezésnek a benyújtását követő **három hónapon belül írásban bejelentheti** a Tanács elnökének, hogy részt kíván venni egy ilyen javasolt intézkedés meghozatalában és alkalmazásában, amely bejelentéssel egyben **erre jogosulttá válik**. = „opt in” klauzula
- 4 § Ha **már elfogadott intézkedéshez** akarnak csatlakozni: a megerősített együttműködés szabályai alkalmazandók. (Bizottság 4 hónapon belül dönt, Ha elutasít (feltételeket szab, majd elutasít újra) a Tanácshoz lehet fordulni – ott egyhangú döntés kell (a már résztvevők szavaznak – ld. EUMSZ 331. §)
- 4a § A két országra nézve kötelező, meglévő intézkedést módosító intézkedés sem kötelez őket, de a Tanács felszólíthatja a két államot a részvétel bejelentésére. Ha kívül maradnak és az intézkedés alkalmazhatatlanná válik a pénzügyi következményeket viselniük kell.
8. § Írország írásban bejelentheti a Tanácsnak, hogy nem kíván tovább e jegyzőkönyv rendelkezéseinek hatálya alá tartozni. Ebben az esetben Írországra az általános szerződéses rendelkezések alkalmazandók.

Rugalmasság a döntéshozatalban

UK, Írország, részletesebben

Javaslat

3 hónap

részt vesznek

nem vesznek részt

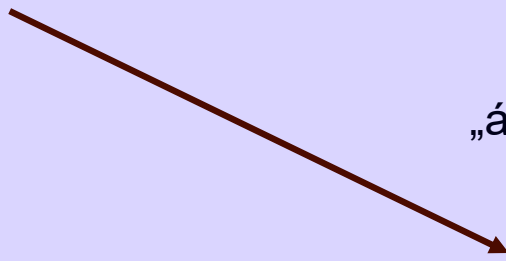

sikerül megegyezni

ők tartják fel

„átlépnek rajtuk”

Döntés

utóbb kéri részvételüket

a Bizottság engedélyezheti

Dánia speciális helyzete (22. jegyzőkönyv)

Dánia nem vesz részt Európai Unió működéséről szóló szerződés harmadik részének V. címe alapján javasolt intézkedések Tanács által történő elfogadásában

§ Európai Unió működéséről szóló szerződés harmadik része **V. cím**ének rendelkezései, az e cím alapján elfogadott **intézkedések**, az e cím alapján kötött nemzetközi **megállapodások** rendelkezései és **az Európai Unió Bíróságának** az ilyen rendelkezést vagy intézkedést értelmező **határozatai nem kötelezőek, illetve nem alkalmazhatóak Dániára**; az ilyen rendelkezések, intézkedések vagy határozatok ezeknek az országoknak a hatásköreit, jogait és kötelezettségeit sem

Nincs „opt in”

Az opt in/opt out intézményi következményei

Az Egyesült Királyság, Írország és Dánia

képviselője nem szavaz a Tanácsban, de tárgyalásokon jelen van

EP képviselői részt vesznek a rendes jogalkotási eljárásban

biztosai az Európai Bizottságban rendes jogkörben járnak el

Által delegált bírák az Európai Unió Bíróságában rendes jogkörben járnak el

Miniszterek tanácsa (Bel- és Igazságügyi Tanács, BIÜT))

Bevándorlási és Menekültügyi Magas szintű Munkacsoport	COREPER		A büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés területén működő koordinációs bizottság (CATS)
Bevándorlás, Határok, Menekültügy Stratégiai Bizottság (SCIFA) *	A belső biztonságra vonatkozó operatív együttműködéssel foglalkozó állandó bizottság (COSI) (Id. EUMSZ 71§)		
Integrációs, migrációs és kiutasítási munkacsoport*	Bűnüldözési [rendészeti] munkacsoport	Schengeni kérdésekkel foglalkozó munka-csoport	Az alapvető és az uniós polgársági jogokkal, valamint a személyek szabad mozgásával foglalkozó munkacsoport
Vízum munkacsoport	Terorizmus munkacsoport	Általános ügyekkel és értékeléssel foglalkozó munkacsoport	Polgári védelmi munkacsoport
Menekültügyi munkacsoport	Bűnügyi együttműködési munkacsoport	Információcserével és adatvédelemmel foglalkozó munka-csoport	Polgári jogi munkacsoport
Határ munkacsoport	Büntető anyagi jogi munkacsoport	IB-RELEX munkacsoport	Vámegyüttműködés munkacsoport

Az Európai Unió Bíróságának hatáskörei

A LSZ fontos újítása - Bíróság hatáskörei kibővülnek

Migráció, menekültügy, határátlépés, polgári igazságügyi együttműködés:

Teljes jogkör:

1.) Államok elleni eljárások

- A) Kötelezettségszegési eljárás (EUMSZ 258§)
- B) Államközi vita (EUMSZ, 259§)
- C) Az állam szankcionálása (EUMSZ 260)

2) Előzetes kérdés (267§)

A szerződések értelmezése,
az intézmények által alkotott jog vagy elfogadott intézkedés érvényessége és értelmezése

tárgyában

Újdonság: már **nem csak** az a bíróság tehet fel előzetes **kérdést amelynek a döntése jogerős**, hanem bármely szintű bíróság

Fennmaradó **korlát**:

Európai Unió Bírósága továbbra sem vizsgálhatja felül a közrend fenntartásával, illetve a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos rendőri vagy egyéb rendészeti tagállami rendelkezések megfelelőségét vagy arányosságát

3) Jogalkotási aktusok jogszerűségének vizsgálata (semmisség) , vagy az intézkedés elmulasztása miatt indított eljárás (EUMSZ 263 – 265 §)

Az SZBJT speciális vonása: sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás

Cél: gyorsítani az eljárást.

Alkalmazás: 2008. március 1-jétől

Eltérések a rendes előzetes döntéshozatali eljárástól:

- 1 . A részt vevő felek köre szűkebb. Más tagállam nem tehet észrevételt csak a tárgyaláson szólalhat
2. Az elbírált ügyek belső intézése jelentősen felgyorsul, egy öt bíróból álló határoz arról, helyt ad-e a sürgősségi eljárás lefolytatása iránti kérelemnek. Ha igen, megtartja a tárgyalást megtartását és a főtanácsnok meghallgatását követően rövid időn belül dönt.
3. Az eljárás a gyakorlatban főként elektronikus úton folyik.

Határ, vízum

Határigazgatás

Határőrizet: = a szárazföldi, a vízi és a légi határok integritásának a biztosítása,

Határellenőrzés = a határátkelőhelyeken a személyek és az áruk forgalmának az ellenőrzése, és a vízumokra, bevándorlásra, vámellenőrzésre, bűnügyi együttműködésre és hasonlókra vonatkozó szabályok érvényesítése.

Határ-
igazgatás

Schengen határ-ellenőrzési kódex

Az Európai Parlament és a Tanács 562/2006/EK rendelete (2006. március 15.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról

Uniós polgár: csak személyazonosító okmány eredetisége

Harmadik állambeli: a belépés feltételeinek szigorú vizsgálata

Belső határ: bárhol átléphető, de kivételesen az ellenőrzés helyreállítható 30 napra „közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető komoly veszély esetén”, de „visszaállításának alkalmazási köre és időtartama nem lépheti túl a komoly veszély elhárításához feltétlenül szükséges mértéket”

Határ – intézmények - SIS

SIS II = a Schengeni Információs Rendszer második generációja, 2013.

Üzemelteti a nagyméretű IT-rendszerek üzemeltetési igazgatását végző európai ügynökség, rövidebb nevén az EU-LISA

2015: **29 ország használja**, az Egyesült Királyság 2015. április 13-tól

Tartalma: „**figyelmeztető jelzések**” (alerts): ki- és belépést akadályozó felhívások

- személyek (beutazási tilalom, körözött, elkóborolt személy)
- tárgyak (gépjármű, fegyver, bankjegy, utiokmány)

A külső határ átlépésekor minden harmadik országbeli személy adata kötelezően összevetendő a SIS II tartalmával

Határ – intézmények – Frontex és Eurosur

Az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség = **Frontex**

A Tanács 2007/2004/EK rendelete a 1168/2011/EU rendelet az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség felállításáról szóló 2007/2004/EK tanácsi rendelet módosításáról.

Feladatai: határőrizet és határátlépés ellenőrzése során a tagállamok között megvalósuló **együttműködés összehangolása**; **képzés**; **kockázatelemzés**; kutatás; a sajátos vagy **aránytalan nyomással szembesülő tagállamok segítése**, ide értve a humanitárius vészhelyzeteket és tengerből való mentést; közös műveletek, kísérleti projektek és gyorsreagálású műveletek során kiküldendő **európai határőrcsapatok felállítása**; segítség a hazautaztatásban, az Eurosur támogatása.

Nem önálló (közös EU) határőrizeti szerv!

Műveleteihez a tagállamok biztosítják az eszközöket. Példa: 2015 Triton, a Földközi-tengeren

Eurosur

Az Európai Parlament és a Tanács 1052/2013 (2013. október 22.) rendelete az európai határőrizeti rendszer (EUROSUR) létrehozásáról

Az információ-megosztáson alapuló közös figyelőrendszer

Vízum

A vízumpolitika **összetevői**

- a vízumköteles harmadik államok listájának együttes meghatározása,
- az EU vízumkódex,
- az egységes vízumformátum.
- a vízumkiadást támogató vízuminformációs rendszer (VIS)

Vízummentesség szempontjai:

Az érkező illegális (okmányok nélküli) bevándorlás,
Közrendi és közbiztonsági megfontolások,

Az Unió és az adott ország, illetve régió nemzetközi kapcsolatai, beleértve a reciprocitást

Vízum: két fő másodlagos jogi forrás

539/2001/EK rendelet a vízumköteles és a vízummentes állampolgárokról („**Vízumlista**”)

Az EU államain kívül 39 ország és 3 terület polgárait mentesíti a vízumkötelezettség alól

Egyáltalán nem köti az Egyesült Királyságot, Írországot – nekik saját vízumpolitikájuk van

Ciprus, Bulgária, Horvátország és Románia alkalmazza a vízumlistát, de csak nemzeti vízumot adhat ki, schengenit nem. Viszont egyoldalúan megengedik a területükre lépést a többszöri belépést engedő schengeni vízum birtokosainak.

Vízumkódex

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 810/2009/EK RENDELETE (2009. július 13.) a Közös Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) (Konszolidált verzió: 2012)

A vízumkódex megjelöli a rövidtávú (90 nap, 180 napon belül) vízum kiadására illetékes államot és a vízum kiadásának előfeltételeit.

A schengeni vízum alapdíja 60 euro

Alapesetben 15 napon belül dönteni kell. Az elutasítás ellen **jogorvoslatot** kell biztosítani

Gyakorlati együttműködés a **Vízuminformációs rendszeren (VIS)** keresztül

A vízum kétséges hasznai, kétségtelen kárai

Célszerűségi elemzés:

- **képes-e kiszűrni** a nemzetbiztonsági kockázatot jelentőket és az illegális tartózkodásra készülőket

 - = az ismert veszélyforrások a külső határon feltartóztathatók, az ismeretleneket felfedik-e a kérdőívre adott válaszok

 - = megítélhető-e túlzott általánosítás nélkül, kiből lesz „túltartózkodó”, „illegális munkavállaló”?

Erkölcsei elemzés:

A vízum: **kollektív büntetés**, kevesek jogsértései (többnyire : szabálysértései) miatt az egész ország lakosságát bünteti.

Harmadik államok polgárainak migrációja I.

Reguláris migráció

Reguláris migráció

Munkavállalás, hosszú távú tartózkodás, bevándorlás

A bevándorlás nemzeti ügy. Nincsenek kvóták.

Kivételek: családegyesítés, huzamosan tartózkodók („letelepedettek”) , magasan képzettek (kék-kártya), diákok, kutatók, idegnyomunkások)

Mozdulatlanság az általános munkavállalási vándorlás szabályozásában.

A migráció: holisztikus szemlélete a Bizottságban

A családegyesítéshez való jog

A Tanács 2003/86/EK irányelve (2003. szeptember 22.) a családegyesítési jogról (HL L 251., 2003.10.3., 12—18. o.) (Különkiadás -19 /6. kötet, 224. old.)

Családegyesítő: harmadik állam jogszerűen tartózkodó polgára harmadik állam (3. áll.) polgárával. (EU á.p. – 3. áll. polgár egyesítés NEM tartozik alá!)

Család: (egy!) házastárs, a családegyesítő és (egy) házastársa közös, vagy nem közös kiskorú, nem házas gyermekei

(Felmenők, vagy nagykorú gyermekek –ha eltartottak – és élettársak engedélyezhetők)

Az engedélyezés előfeltételei: szállás, egészségbiztosítás, jövedelem + beilleszkedési (integrációs) követelmények is támaszthatók!

2 év várakozási idő a családegyesítés előtt (opcionális)

Menekültek: nem kell előfeltételeket teljesíteni (elismeréstől 3 hónapon belüli kérelem esetén) + szélesebb család fogalom+kevesebb okmány + nincs várakozási idő

Családtagok jogai: mint családegyesítőé: munkavállalás, oktatás terén de lehet egy év várakozási időt kiszabni. Öt év múltán önálló tartózkodási jog.

Visszavonás, meg nem hosszabbítás: lehetséges ha a feltételeket már nem teljesíti, vagy csalt a megszerzéskor. DE: megfelelően figyelembe veeendő:

A családi kapcsolat jellege és szilárdsága

A tartózkodás időtartamát és a származási országával való családi, kulturális és társadalmi kapcsolatai fennállását,

A huzamosan tartózkodók különleges jogai

A Tanács 2003/109/EK irányelve a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, OJ L 16, 2004. 01. 23., 44. o. A menekültekre kiterjesztette: a 2011/51/EU irányelv

Harmadik államok polgáira vonatkozik, kivéve diákok, védelemért folyamodók, kiküldött munkavállalók és szolgáltatók, diplomaták.

Jogok a huzamos tartózkodás országában + jogok a többi tagállamban

Huzamosan tartózkodó: **jogszerűen és folyamatosan 5 éve** az adott tagállamban (tanulmány, szakképzés fele beszámít ha megszerez egyéb jogcímet /munkaváll. családegyesít, pl./)

Feltétel: stabil és rendszeres jövedelemforrás (sem ő, sem családja nem szorul a szociális segélyezési rendszerre) + teljes körű egészségbiztosítás + integrációs követelmény támasztható+nincs közrendi, közbiztonsági kizáró ok

Jogok:

EK tartózkodási engedély, min. öt évre. (Egy éves folyamatos távolléttel az EU területétől elveszthető).

Nemzeti elbánás (az engedélyt adó országban!) munkavállalás, vállalkozás, oktatás és szakképzés, oklevelek, adókedvezmények, árukhoz és lakhatáshoz hozzáférés, egyesülési és szakszervezeti szabadságok terén.

Fokozott védelem a kiutasítás ellen

Tartózkodási jog a **többi tagállamban** (3 hónapnál hosszabban is!) + munkavállalás és szolgáltatás ha az állam úgy akarja, csak a külföldiekre irányadó szabályok szerint. Jog a családegyesítésre ott is, ha a huzamos tartózkodás országában már gyakorolták.

Az un. blue card (kék kártya) irányelv

Tanács 2009/50/EK irányelve (2009. május 25.) a harmadik országbeli állampolgárok magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás céljából való belépésének és tartózkodásának feltételeiről

A kérelmezés feltételei:

- min. egy évre szóló munkaszerződés vagy kötelező állásajánlat a bruttó éves átlagbér **másfélszeresét** kitevő fizetéssel
- **felsőfokú végzettség**, a fogadó ország szerinti szakmai követelmények teljesítése
- az adott országban szokásos betegbiztosítás
- legyen az országban szabad kvóta (ha meghatároztak kvótát)

A kék kártya:

1- 4 éves időszakra szól, garantálja a beutazást és a tartózkodást

Első **két év**ben: ajánlattevőnél dolgozhat, **utána szabad** munkavállalás valamennyi tagállam területén

Átültetés: 2011 június 19.

Diákok, kutatók – két irányelv

A Tanács 2004/114/EK Irányelve (2004. december 13.) a harmadik országok állampolgárai tanulmányok folytatása, diákcseré, javadalmazás nélküli gyakorlat, illetve önkéntes szolgálat céljából történő beutazásának feltételeiről HL 2004/L 375/12, 2004.12.23.

Egyetemi hallgatókra (nappali képzés) kötelező alkalmazni, középiskolai tanulókra, nem fizetett gyakornokokra és önkéntesekre lehet.

Cél a beutazás megkönnyítése és a feltételek (pl. utiokmány, egészségbiztosítás, önellátási képesség és a felvétel bizonyítéka, gyakornoki, önkéntesi szerződés) megléte esetén a **tartózkodási engedély (általában max. 1 év) garantálása**. Az egyetemi hallgató korlátozott ideig (min. heti 10 óra) dolgozhat is.

A Bizottság 2013-ban javaslatot tett az átdolgozására (COM (2013) 151

A Tanács 2005/71/EK irányelve (2005. október 12.) a harmadik országbeli állampolgároknak az Európai Közösség területén folytatott tudományos kutatás céljából való fogadására vonatkozó külön eljárásról HL 2005/L 289/15, 2005.11.3.

Cél: **előmozdítani a kutatói mobilitást** (és megszabadítani a bevándorlási hatóságokat attól, hogy nekik kelljen döntenie a tervezett kutatómunka értékéről)

Az állam a kutatószervezetet „hagyja jóvá” min. 5 évre. A kutatószervezet szerződik a kutatóval.

Ha a feltételek adottak, az állam köteles kiadni az egyéves tart. engedélyt (ha a kutatási projekt rövidebb – rövidebbet).

Nincs szükség külön munkavállalási engedélyre.

Egyablakos ügyintézés irányelv

Átültetési

határidő:

2013.

december 25

A Parlament és a Tanács 2011/98/EU irányelve

(2011. december 13, HL L 343/1- 2011.dec. 23.)

„Irányelv a harmadik országok állampolgárainak valamely tagállam területén való **tartózkodására és munkavállalására vonatkozó összevont engedélyre** irányuló **összevont kérelmezési eljárásról**, valamint a harmadik országokból származó, a tagállamok területén legálisan tartózkodó munkavállalók **közös jogairól**”

Cél: Az eljárás egyszerűsítése a munkáért vándorló harmadik állampolgárok javára + alapvető jogaik egységesítése – egyenlő versenyhelyzet az EU-n belül

Címzett:

- aki még külföldön van és onnan jelentkezik,
- aki más jogcímen már az EU területén jogszerűen él (és jogosult munkát vállalni)
- akinek munkavállalás céljából való tartózkodását korábban már engedélyezték (*önfoglalkoztatókra, menekültekre, családtagokra nem vonatkozik*)

Eszköz: összevont engedély = feljogosít a munkavállalás céljából való jogszerű tartózkodásra

Eljárás: vagy a munkavállaló vagy a munkáltató folyamodik (tagállami opció, lehet mindkettő) Döntés: 4 hónap (diszkrecionális) - jogorvoslat biztosítandó.

DE: VÍZUMRA ettől függetlenül van szükség az első beutazáshoz!

Közös jogok: egyenlő bánásmód (kivételekkel): Munkavégzés és elbocsátás, szakszervezeti tagság, oktatás és szakképzés, oklevelek elismerése, bizonyos szociális ellátások, adókedvezmények, árukhoz és szolgáltatásokhoz hozzáférés, beleértve a lakásszerzést, munkaügyi tanácsadás.

A 2014. évi irányelv az idénymunkásokról

Az Európai Parlament és a Tanács 2014/36/EU irányelve (2014. február 26.) a harmadik országbeli állampolgárok idénymunkásként való munkavállalás céljából való belépésének és tartózkodásának feltételeiről (HL L 94., 2014.3.28., 375–390. o.)

Átültetési határidő: 2016. szeptember 30.

Naptári évenként **minimum 5 maximum 9 hónap.**

Az engedélyt mind a leendő munkavállaló, mind a munkáltató kérheti

Egyszerűbb vízum és munkavállalási engedély

A hazai munkásokkal **azonos elbánás.**

Nincs az adott munkáltatóhoz kötve

DE:

Kizárás a szociális ellátásokból és eltiltás az idénymunka utáni maradástól.

A vállalaton belüli áthelyezésre vonatkozó 2014. évi irányelv

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2014/66/EU IRÁNYELVE (2014. május 15.) a harmadik országbeli állampolgárok vállalaton belüli áthelyezés keretében történő belépésének és tartózkodásának feltételeiről
Átültetési határidő:

Hatály: harmadik állambeli vezető állású munkavállaló, szakértő vagy gyakornok-munkavállaló 90 napnál hosszabb áthelyezése az EU-n belülre (kivételek! Pl. munkaközvetítő)

Maximális hossz: vezető és szakértő: 3 év, gyakornok: 1 év

Vagy az érintett, vagy a vállalat kéri az engedélyt

Vízum kell

Díjazás: minimum, mint a célországban

Az áthelyezett nem vehet igénybe szociális támogatást (családtagjai számára sem) Az engedély egyszerre tartózkodási és a munkavállalást (áthelyezést) megengedő engedély.

A valamelyik tagállamban kiadott engedély további (rövid és hosszú távú) mobilitást tesz lehetővé ugyanazon cég más EU állambeli részeihez.

A családtagok is munkát vállalhatnak.

Harmadik államok polgárainak migrációja II.

***Okmányok nélküli
vándorlás
(„Illegális migráció”)***

Okmányok nélküli migráció

Nagyságrend:

Frontex becslés 3 – 6 millió okmányok nélküli migráns élt az EU-ban 2014-ben (A lakosság 0,6 – 1,2 5-a)

1980-as évek és 2007 között legalább 3,7 millió ember helyzetét regularizálták Franciaországban, Görögországban, Hollandiában, Olaszországban, Portugáliában Spanyolországban

2014: 280 000 illegális határátlépést észleltek 170 000 a földközi tengeren érkezők, több mint 40 000 a magyar-szerb határon érkezők száma. A menekülőket is tartalmazza!

Az EU-ban felfedezett illegális tartózkodások száma 2014-ben: 441 780

252 003 harmadik országbeli állampolgárt szólítottak fel az EU elhagyására és 161 309 távozott (40% önként 43% kitoloncolva, többiről nincs pontos adat).

Az aktuális pilitikát meghatározó döntés:

A Tanács 2012 áprilisi „A migrációs nyomással kapcsolatos uniós intézkedések – stratégiai reagálás” c dokumentum prioritásai:

1. A harmadik – tranzit és származási – országokkal a migrációkezelés terén folyó együttműködés megerősítése
2. Megerősített határigazgatás a külső határokon
3. A görög–török határon keresztüli illegális migráció megakadályozása
4. A legális migrációs csatornákkal való visszaélések jobb kezelése (A vízummentesen érkezők menedékkérelmeire és illegális munkavállalására adandó reakciók)
5. A szabad mozgás garantálása és védelme egyes harmadik országbeli állampolgárok által elkövetett visszaélések megakadályozása révén (Névházasságok, hamis igazolványok)
6. A migrációkezelés, ezen belül a visszatérési gyakorlatokkal kapcsolatos együttműködés megerősítése

Illegális belépés és tartózkodás - Frontex adatok (Nagy-Britannia és Írország nélkül)

Table 1. Summary of FRAN indicators

FRAN indicator	2009	2010	2011	2012	2013	2014	% change on prev. year
Illegal entries between BCPs	104 599	104 060	141 051	72 437	107 365	283 532	164
Clandestine entries at BCPs	296	242	282	591	599	3 052	410
Facilitators	9 171	8 629	6 957	7 662	7 252	10 234	41
Illegal stay	412 125	353 077	350 948	344 928	345 098	441 780	28
Refusals of entry ¹	113 029	108 651	118 277	116 524	129 235	114 887	-11
Persons using fraudulent documents ²	:	:	5 255	7 804	9 804	9 420	-3.9
Return decisions issued ³	:	:	231 385	269 949	224 305	252 003	12
Effective returns	:	:	149 045	158 955	160 418	161 309	0.6
Other indicators							
Issued visas (source: Commission)	10 270 107	11 857 352	13 521 706	14 263 225	16 196 350	:	n.a.
Passenger flow ⁴	660 000 000	675 000 000	701 000 000	:	:	:	n.a.

¹ In addition, Spain reported refusals of entry in Ceuta and Melilla, which totalled: 492 742 in 2008; 374 845 in 2009; 280 625 in 2010; and 215 021 in 2011.

² Decisions not available for France, Luxembourg, the Netherlands and Sweden. For 2014, data from Austria are not available. Data for France are not available for 2011 and 2012.

³ Figures provided by Member States to the European Commission in the framework of the EU External Borders Fund.

:

n.a. not applicable

BCP- határátkelőhely

Between BCP- Határátkelőhelyek között

Facilitator = segítő

Illegal stay = illegális jelenlét/tartózkodás

Refusals of entry= belépés megtagadása

Return decisions issued: visszatérési döntés (kiutasítás)

Effective return = ténylees visszatérés

False travel document useres = hamis utiokmányt használók

Issued visas=kiadott vízumok

Passenger flow = utasáramlás

Forrás: Frontex, FRAN Annual report 2015, 12. old.

http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Annual_Risk_Analysis_2015.pdf

A visszaküldési irányelv (2008/115/EK)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2008/115/EK IRÁNYELVE
(2008. december 16.) a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak
visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról

A kiutasítás és visszaküldés közös standardjai

Személyi hatály: a tagállam területén jogellenesen tartózkodó harmadik
állambeli állampolgár (h.áp.)

Kiterjeszthető:

határon visszautasítottokra és útközben (pl. tengeren) elfogottra
büntető kiutasítás és kiadatás alatt állókra

Nem sértheti a h.áp. közösségi jogból fakadó bevándorlási és menedékjoggal
kapcsolatos jogait, valamint a *non-refoulement* elvét

A tagállam fenntarthat kedvezőbb szabályozást (ha az irányelvvel
összeegyeztethető)

A tagállam **köteles** elrendelni a jogellenesen tartózkodó visszatérését/küldését
(vannak kivételek, pl. ha másik tagállamban maradhat, vagy humanitárius
ok)

A visszaküldési irányelv

Preferált: **önkéntes hazatérés** 7-30 napon belül
(kiterjeszthető, pl. ha gyermek iskolába jár)

Az állam köteles minden szükséges intézkedést
megtenni, ha önként nem távozik

Kényszerintézkedést alkalmazhat

Fogva tarthatja eltűnés veszélye esetén

Ebben az esetben belépési tilalmat kell elrendelni max.
öt évre (kivéve ha veszélyes, akkor többre is lehet)

Fogvatartás (bírói vagy kvázi bírói felülvizsgálattal) 6 (+
12) !! Hónap. Ha nincs ésszerű kilátás a
visszaküldésre meg kell szüntetni.

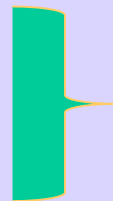
A munkáltatók szankcionálása

A 2009/52/EK irányelv (2009. június 18.) az **illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat foglalkoztató munkáltatókkal szembeni szankciókra** és intézkedésekre vonatkozó minimumszabályokról

„illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgár” = aki nem vagy már nem teljesíti az adott tagállamban való tartózkodás feltételeit

A munkáltató kötelességei:

- a tartózkodási engedély bekérése
- másolatának megőrzése,
- a foglalkoztatás bejelentése

Ha megtette, nem szankcionálható

A munkáltató elleni **hatékony, arányos és elrettentő** szankciók:

Az illegálisan foglalkoztatottak számával arányos pénzbüntetés

A hazatéréssel kapcsolatos költségek megtéríttetése

A legális és az illegális foglalkoztatott keresetkülönbségét megfizetni az utóbbinak

A fizetés közterheit (adók társadalombiztosítás) befizetni

A munkáltatók szankcionálása

További szankciók

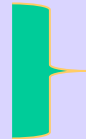
Állami támogatásból kizárás

Közbeszerzésekből kizárás

Korábbi támogatás visszavonása

A jogsértéshez igénybe vett létesítmény ideiglenes vagy végleges bezárása

A gazdasági tevékenység engedélyének felfüggesztése vagy bevonása

Max. 5 évre

Büntető jogi szankciók „minősített” esetekben

- a) folytatólagos vagy tartósan ismétlődik;
- b) jelentős számú foglalkoztatott
- c) különösen kizsákmányoló munkafeltételek
- d) emberkereskedelem áldozatát alkalmazza
- e) Kiskorú az érintett

Átültetési határidő: 2011. július 20

Harmadik államok polgárainak migrációja III.

***Kényszervándorlás
(Menekültek, kiegészítő
védelemre jogosultak)***

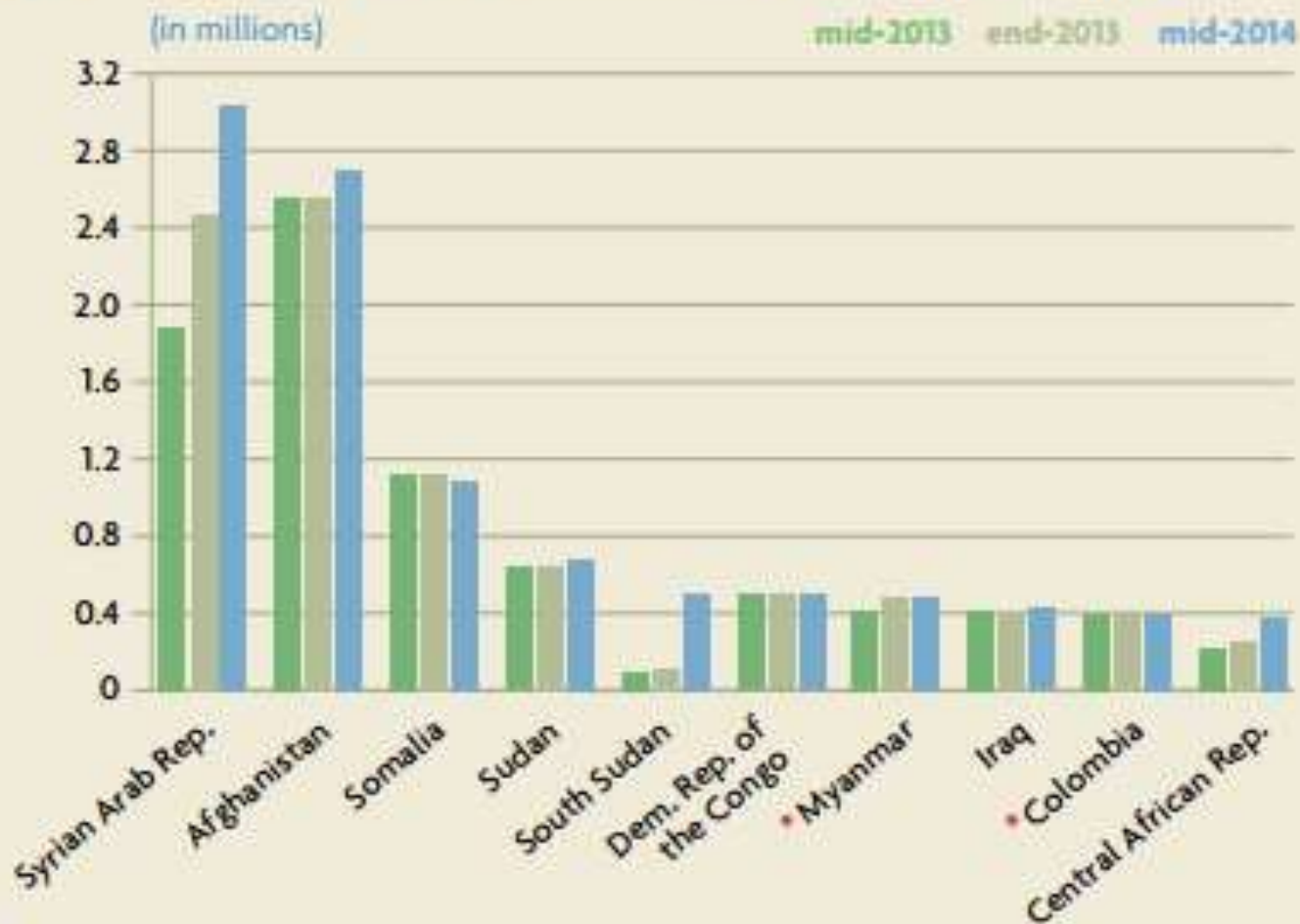
Kényszervándorok, globálisan, év végi adatok

Forced migrant	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Refugees (Under UNHCR mandate)	10,5	10,4	10,5	10,4	10,5	11,0
Palestinian refugees(UNWRA)	4,7	4,8	5,0	5,1	5,3	5,4
Individual applicants	0,8	1,0	0,8	0,9	0,9	1,1
IDPs fleeing conflict	26,0	27,1	27,5	26,4	28,8	33,0

Forrás UNHCR: Global Trends Refugees, Asylum-seekers, Returnees, Internally Displaced and Stateless Persons különböző évek (statistical annex) http://www.unwra.org/sites/default/files/2014_01_uif_-_english.pdf és <http://www.internal-displacement.org/>
 Vaccessed: 2014 szept. 24

Honnan származnak a menekültek?

Fig. 2 Where do the world's refugees come from? | mid-2014

Fő befogadó országok, 2013 vége és 2014 közepe

Fig. 3 Top-20 refugee-hosting countries in the world | end-2013 *
(Total = 11.7 million)

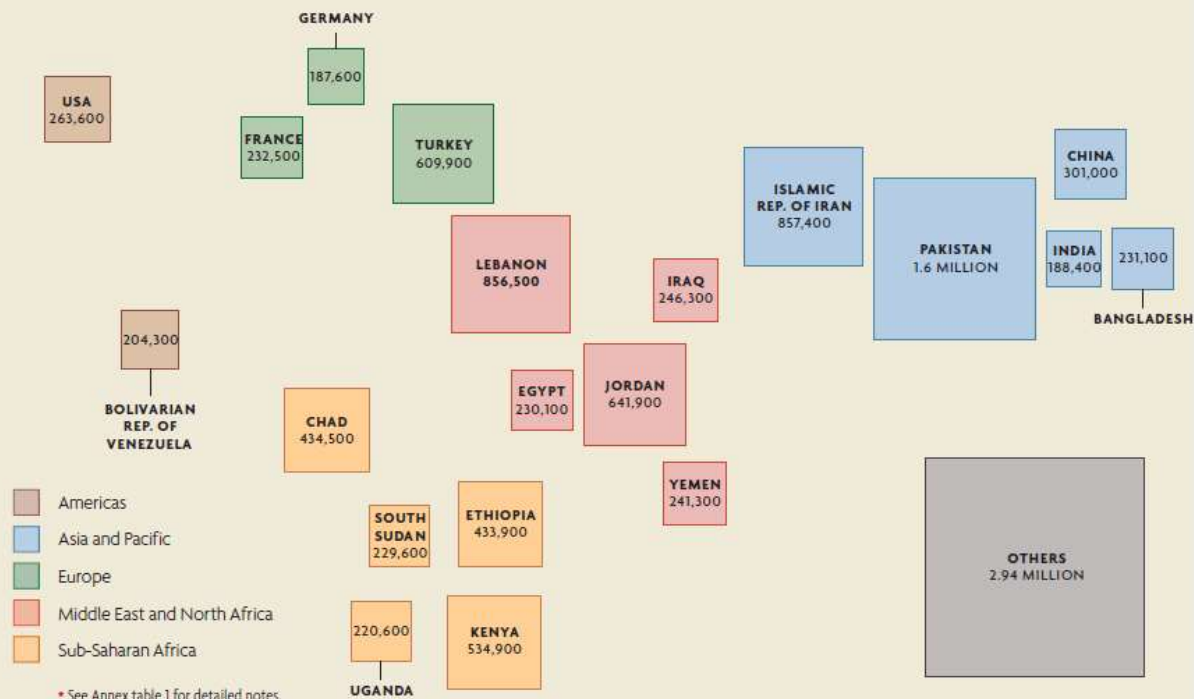
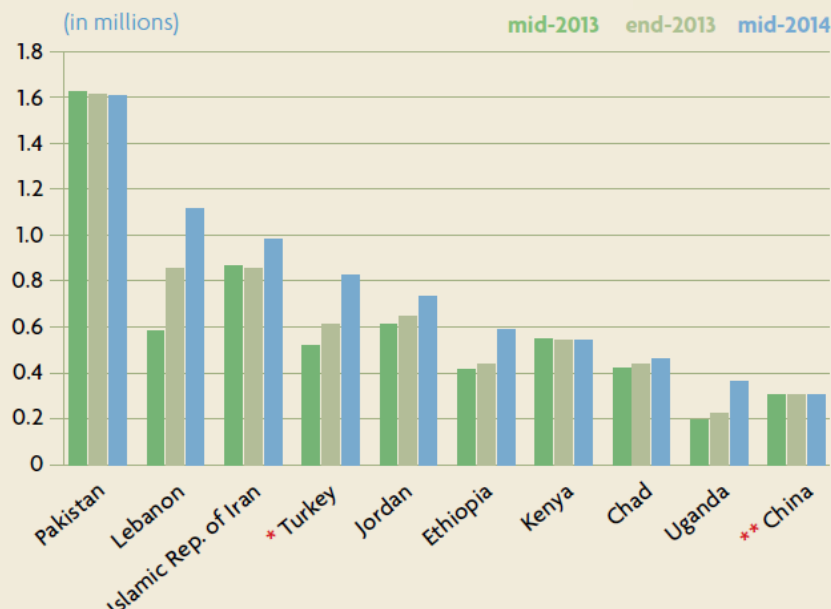
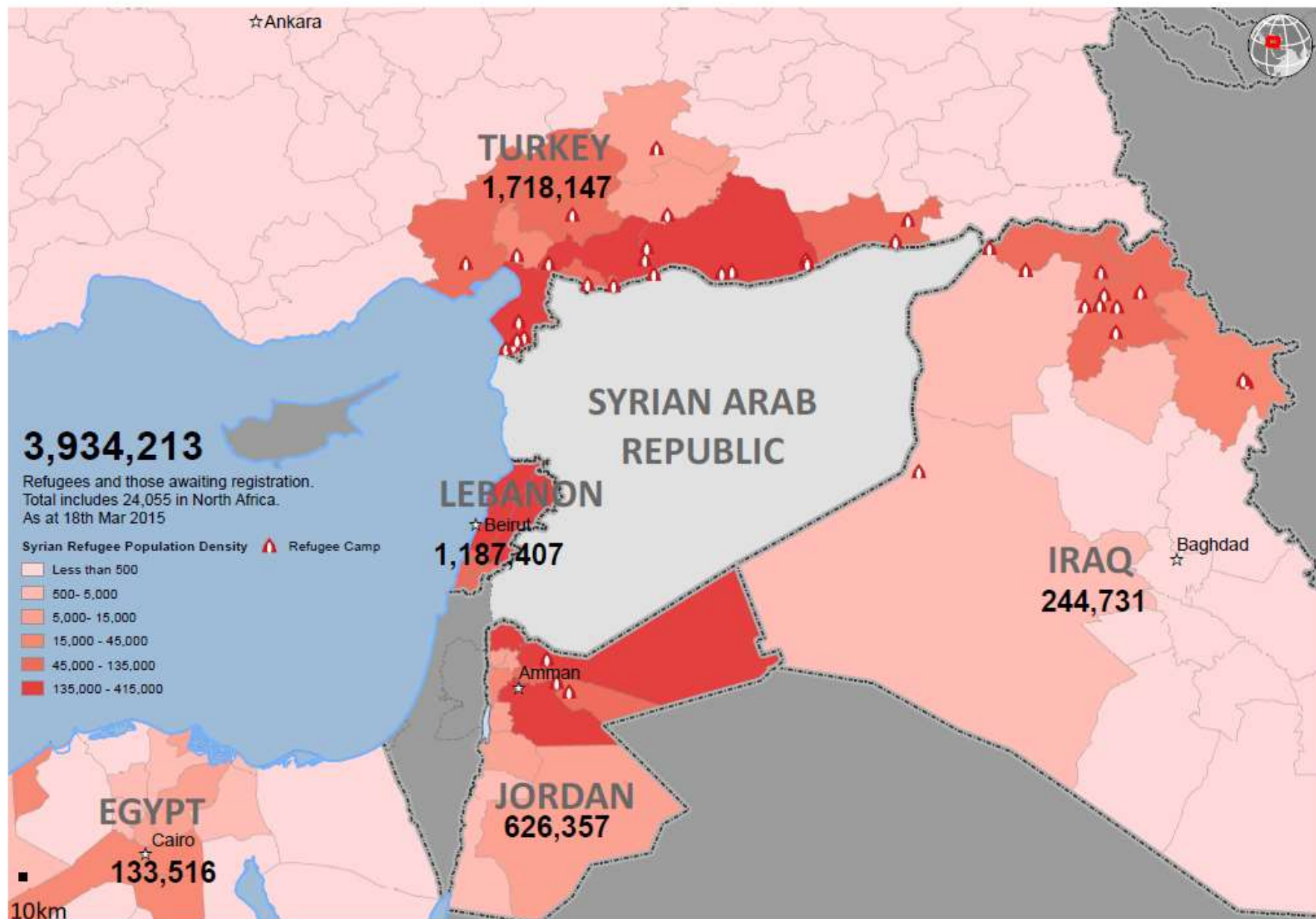

Fig. 3 Major refugee-hosting countries | mic

Source UNHCR Global Trends 2013 War's Human Cost, p. 13 and UNHCR Midyear I Trends 2014 UNHCR, geneva, 2015, p. 5.

A legnagyobb válság: Szíria

Egyéni kérelmek a fejlett államokban 2001 %-ában 2001 - 2009

Fig 1

Regional asylum trends (2001=100)

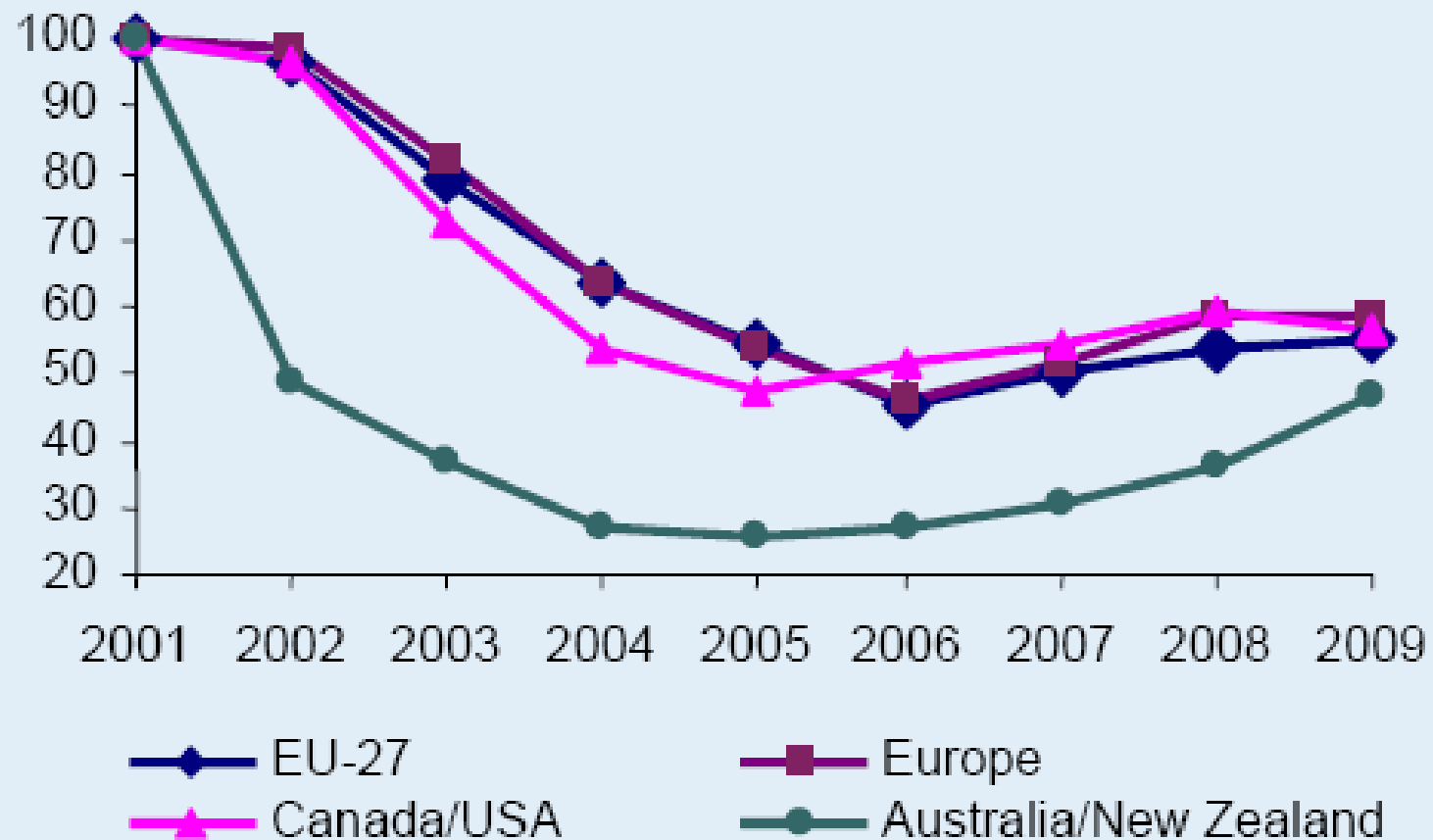

TABLE 1

Asylum claims lodged in selected regions | 2012 - 2014

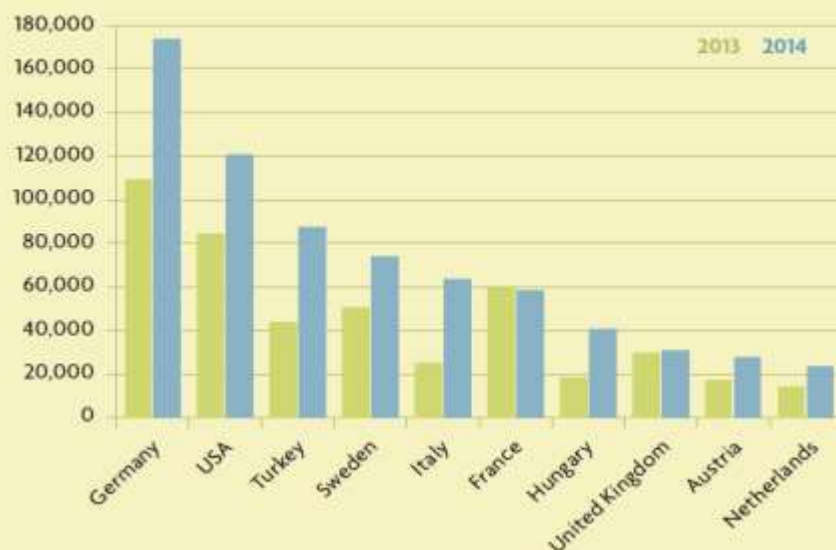
Egyéni kérelmek,
régiónként – három év

Regions	2012	2013	2014	Change '14-'13
Europe	369,300	485,000	714,300	47%
- EU (28)	301,000	396,800	570,800	44%
USA/Canada	98,900	94,800	134,600	42%
Australia/New Zealand	16,100	12,000	9,200	-23%
Japan/Rep. of Korea	3,700	4,800	7,900	65%
Total	488,000	596,600	866,000	45%

Egyéni kérelmek, 2013
és 2014 legfőbb
célországok

Fig. 2

Asylum claims submitted in 10 major receiving countries | 2014

Country/ region of asylum	2010	2011	2012	2013	2014	Total	Annual change 14-13	Share		Rank		Per 1,000 inhabitants				Per 1 USD/GDP per capita			
								2014		2014		2014		2014		2014		2014	
								10-14	10-14	10-14	10-14	2014	10-14	2014	10-14	2014	10-14	2014	10-14
Albania	30	30	20	230	430	710	87%	0%	0%	35	40	0.1	0.2	32	40	0.0	0.1	29	34
Australia	12,640	11,510	15,790	11,740	8,960	60,640	-34%	1%	2%	19	34	0.4	2.6	25	22	0.2	1.3	19	17
Austria	11,010	14,420	17,410	17,500	28,060	88,400	60%	3%	3%	9	11	3.3	10.4	4	8	0.6	1.9	11	12
Belgium	27,660	26,000	18,530	12,500	13,870	92,660	-11%	2%	3%	14	10	1.2	8.3	16	10	0.3	2.2	16	10
Bosnia and Herzegovina	50	40	50	100	50	290	-50%	0%	0%	45	45	0.0	0.1	44	44	0.0	0.0	42	41
Bulgaria	1,030	890	1,230	6,980	10,790	20,920	53%	1%	1%	17	20	1.5	2.9	13	19	0.6	1.2	10	18
Canada	23,160	25,350	20,500	10,380	11,450	92,840	30%	2%	3%	15	9	0.4	2.6	26	20	0.1	2.1	17	11
Croatia	290	810	1,190	1,090	450	3,830	-59%	0%	0%	33	32	0.1	0.9	36	30	0.0	0.2	33	30
Cyprus	3,160	1,730	1,630	1,350	1,730	9,640	28%	0%	0%	26	24	1.5	8.4	14	9	0.3	0.4	28	24
Czech Rep.	490	490	510	490	920	2,900	88%	0%	0%	32	33	0.1	0.3	37	39	0.0	0.1	31	32
Denmark	4,970	3,810	6,390	7,560	14,820	37,350	96%	2%	1%	13	18	2.6	6.6	7	12	0.3	0.8	15	19
Estonia	30	70	80	100	150	430	50%	0%	0%	42	43	0.1	0.3	35	38	0.0	0.0	41	42
Finland	4,020	3,090	2,920	3,020	3,520	16,570	17%	0%	1%	23	22	0.6	3.0	21	17	0.1	0.4	26	25
France	48,070	52,550	55,070	60,230	59,030	274,550	-2%	7%	10%	6	3	0.9	4.2	19	15	1.5	6.9	8	4
Germany	41,330	45,740	64,340	109,580	173,070	434,260	58%	20%	16%	1	1	2.1	5.3	9	11	4.0	9.9	2	1
Greece	10,270	9,310	9,580	8,220	9,450	46,830	15%	1%	2%	18	16	0.8	4.2	20	16	0.4	1.8	14	14
Hungary	2,100	1,690	2,160	18,570	41,370	66,890	123%	5%	2%	7	13	4.2	6.6	2	11	1.2	2.7	6	9
Iceland	50	80	100	170	160	570	-6%	0%	0%	41	42	0.5	1.7	24	26	0.0	0.0	43	43
Ireland	1,940	1,290	940	950	1,440	6,560	52%	0%	0%	28	30	0.3	1.4	28	27	0.0	0.1	32	31
Italy	10,050	40,360	17,350	25,720	63,680	157,140	148%	7%	6%	5	6	1.0	2.6	18	21	1.9	4.6	4	6
Japan	1,200	1,870	2,550	3,260	5,000	11,880	53%	1%	1%	22	23	0.0	0.1	43	43	0.1	0.4	23	26
Latvia	60	340	190	190	360	1,340	89%	0%	0%	37	39	0.2	0.6	30	33	0.0	0.0	35	39
Liechtenstein	10	80	70	100	70	430	-30%	0%	0%	44	43	1.9	11.6	10	6	-	-	-	-
Lithuania	370	410	530	280	390	1,980	39%	0%	0%	36	34	0.1	0.7	33	32	0.0	0.1	36	33
Luxembourg	740	2,080	2,000	990	970	6,780	-2%	0%	0%	31	29	1.8	12.6	11	3	0.0	0.1	38	35
Malta	140	1,860	2,060	2,200	1,280	7,540	-42%	0%	0%	29	27	3.0	17.5	5	2	0.0	0.2	30	28
Montenegro	10	240	1,530	3,550	2,310	7,640	-35%	0%	0%	25	26	3.7	12.3	3	5	0.2	0.5	22	22
Netherlands	11,330	11,190	9,660	14,400	23,850	72,830	66%	3%	3%	10	12	1.4	4.3	15	14	0.5	1.5	12	16
New Zealand	340	310	320	290	290	1,550	0%	0%	0%	39	37	0.1	0.3	39	37	0.0	0.0	40	40
Norway	9,220	8,680	10,690	11,280	12,640	54,510	-5%	1%	2%	16	15	2.5	10.7	8	7	0.2	0.8	20	20
Poland	6,530	5,090	9,170	13,760	6,810	41,360	-51%	1%	2%	20	17	0.2	1.1	29	29	0.3	1.7	18	15
Portugal	160	280	300	510	440	1,690	-34%	0%	0%	34	36	0.0	0.2	42	41	0.0	0.1	34	37
Rep. of Korea	400	1,010	1,140	1,570	2,900	7,050	85%	0%	0%	24	28	0.1	0.1	40	42	0.1	0.2	27	29
Romania	860	1,720	2,510	1,500	1,550	8,140	3%	0%	0%	27	25	0.1	0.4	38	35	0.1	0.3	25	23
Serbia and Kosovo (S/RES/1244 (1999))	790	3,320	2,770	5,100	16,590	28,600	223%	2%	1%	12	19	1.8	3.0	12	18	1.7	3.0	5	8
- of which Kosovo	270	190	50	60	300	670	67%	0%	0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slovakia	540	320	550	280	230	1,920	-18%	0%	0%	40	35	0.0	0.4	41	36	0.0	0.1	39	36
Slovenia	250	310	260	240	360	1,420	50%	0%	0%	37	38	0.2	0.7	31	31	0.0	0.0	37	38
Spain	2740	3,410	2,580	4,510	5,900	19,140	31%	1%	1%	21	21	0.1	0.4	34	34	0.2	0.6	21	21
Sweden	31,820	29,650	43,890	54,260	75,090	234,710	38%	9%	9%	4	4	7.8	24.4	1	1	1.7	5.2	7	5
Switzerland	13,520	19,440	25,950	19,440	22,110	100,460	14%	3%	4%	11	8	2.7	12.3	6	4	0.4	1.8	13	13
The former Yugoslav Rep. of Macedonia	180	740	640	1,350	1,260	4,170	-7%	0%	0%	30	31	0.6	2.0	22	25	0.1	0.3	24	27
Turkey	9,230	16,020	26,470	44,810	87,800	184,350	96%	10%	7%	3	5	1.2	2.4	17	23	4.4	9.2	1	2
United Kingdom	22,640	25,900	27,980	29,880	31,260	137,660	5%	4%	5%	8	7	0.5	2.2	23	24	0.8	3.6	9	7
United States	49,370	70,030	78,410	84,400	121,160	403,370	44%	14%	15%	2	2	0.4	1.3	27	28	2.2	7.5	3	3
EU-Total (28)	240,700	284,850	301,010	396,860	570,820	1,794,240	44%	68%	63%			1.1	3.5						
Nordic countries (5)	50,080	46,310	63,800	78,290	106,230	343,710	36%	12%	12%			4.1	13.1						
Southern Europe (8)	35,760	73,030	59,990	87,550	170,710	427,040	95%	20%	15%			0.8	2.0						
Former Yugoslavia (6)	1,300	5,270	6,190	11,400	20,920	45,280	84%	2%	2%			0.9	2.0						
Total Europe (38)	273,870	333,510	369,310	485,020	714,260	2,175,970	47%	82%	79%			1.2	3.5						
Canada/USA	72,470	95,380	98,910	94,780	134,610	496,150	42%	16%	18%			0.4	1.4						
Australia/New Zealand	12,980	11,820	16,110	12,050	9,250	62,190	-23%	1%	2%			0.3	2.2						
Japan/Rep. of Korea	1,630	2,880	1,690	4,830	7,900	20,930	64%	1%	1%			0.0	0.1						
Total (44)	360,950	443,590	488,020	596,660	866,010	2,755,240	45%					0.7	2.3						

Egyéni kérelmek 44 fejlett államban

2010 - 2014

Forrás:
Asylum
Trends 2014
Asylum levels and
trends in
industrialized
countries

UNHCR,
Geneva,

26 March 2015

Honnan jönnek a menekülők Európába?

Forrás: Asylum in the EU,
http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/docs/infographics/asylum/infographic_asylum_en.pdf

COUNTRIES OF ORIGIN OF ASYLUM APPLICANTS TO THE EU28

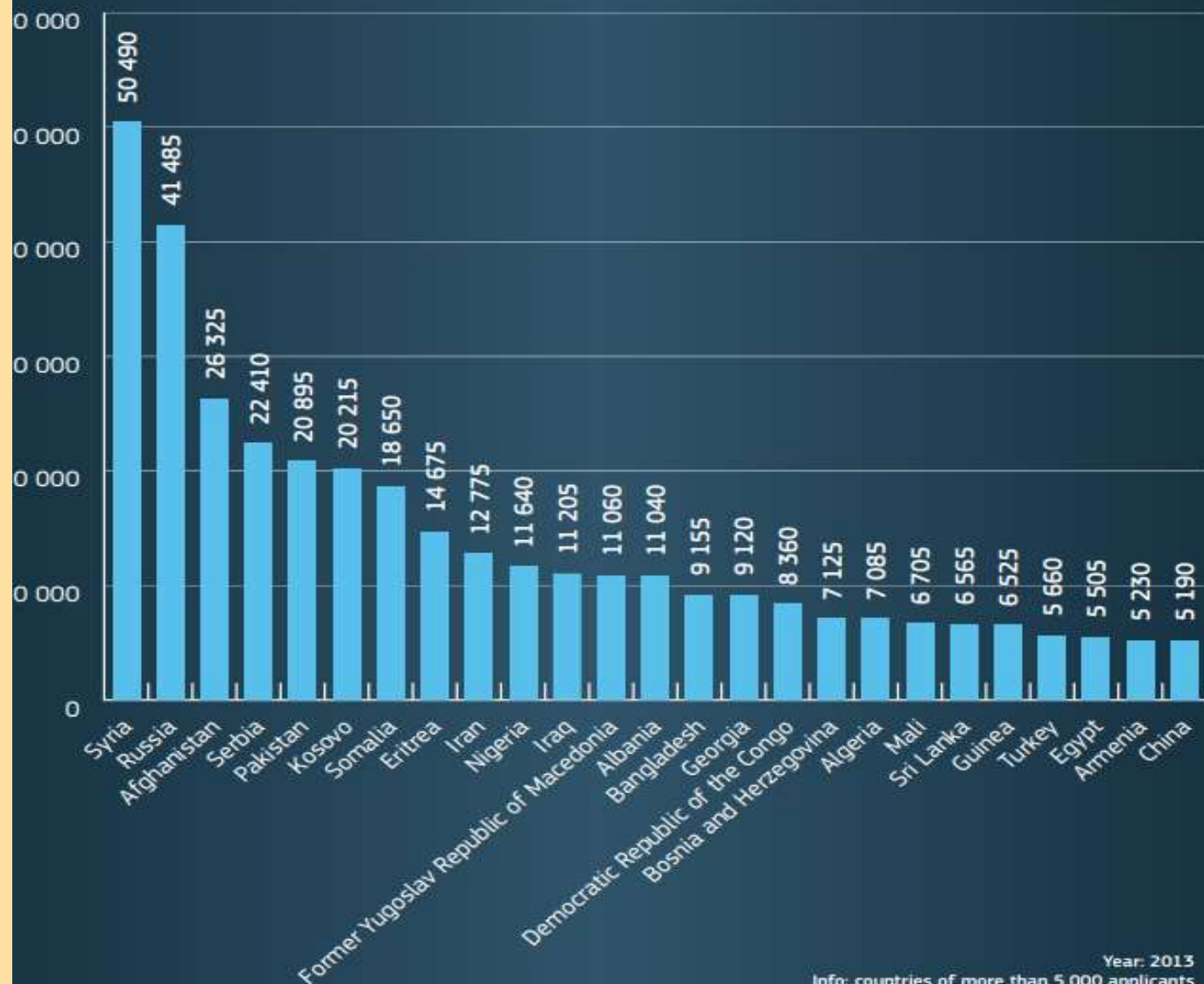

TABLE 5

Total recognition rates | 2003-2012 (in %)

Refers to Convention refugee status and complementary forms of protection

Responsible for RSD	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
States	24.8	25.2	30.3	33.6	37.7	33.6	39.3	33.2	32.7	32.8
UNHCR	65.7	73.1	83.3	77.0	76.7	77.7	84.9	80.4	77.8	77.6
Global*	27.3	28.7	36.1	38.5	44.5	40.3	46.5	38.5	37.5	37.8

* Includes RSD conducted jointly by UNHCR and governments.

Forrás: s UNHCR Global Trends 2012 Displacement A 21 st century challenge, Geneva, 19 June 2013, Table 5, p. 28.

Nemzetközi védelemre jogosultként elismerési arányok globálisan és az EU-ban

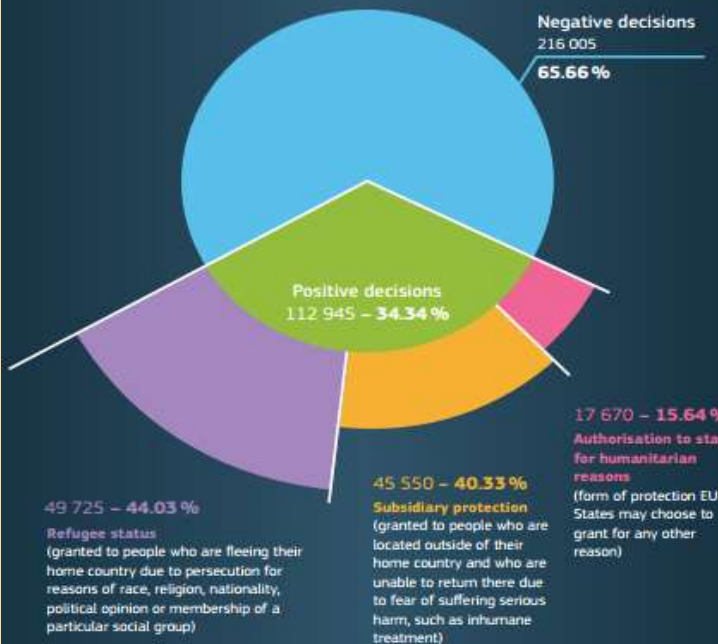
Forrás: Asylum in the EU, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/docs/infographics/asylum/infographic_asylum_en.pdf

Nagy Boldizsár előadása

DECISIONS ON ASYLUM APPLICATIONS IN THE EU28

Total number of first instance decisions taken in 2013

328 950

Irányelv az átmeneti védelemről 2001

A Tanács 2001/55/EK irányelve (2001. július 20.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimum követelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről

2001. július 20. OJ L 212/12

IRÁNYELV AZ ÁTMENETI VÉDELEMRŐL

- Cél:
 - A tömeges beáramlás esetén a lakóhelyüket elhagyni kényszerülőknek nyújtandó átmeneti védelem minimális követelményeinek (standardjainak) meghatározása
 - +
 - A tagállamok közötti áldozatvállalás kiegyensúlyozása (tehermegosztás)
- Alapelvek:
 - Nem helyettesíti és nem zárja ki a konvenciók menekültként való elismerést
 - Az átmeneti védelmet élvezők közötti bármilyen alapú diszkrimináció tilos

Irányelv az átmeneti védelemről

Kedvezményezettek = 'lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek'

- akiknek el kellett hagyniuk származási országukat,
- illetve akiket evakuáltak,
- és nem képesek biztonságos és tartós feltételek mellett visszatérni

különösen akik:

- (i) **fegyveres konfliktus** vagy **feltartóztathatalan erőszak** helyszínéről menekültek el;
- (ii) ki vannak téve **emberi jogaik rendszeres vagy általános megsértése** komoly kockázatának, illetve ennek áldozatai;

*HL szöveg –
hibásan -
„helyi
erőszakos
cselekmény”
(endemic
violence)*

Irányelv az átmeneti védelemről

- **Tömeges beáramlás** lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeknek nagy számban valamely meghatározott országból vagy földrajzi területről a Közösség (Unió) területére történő érkezését jelenti
- A **Tanács minősített többségi döntéssel dönt** az átmeneti védelem kezdetéről és végéről.
- Időtartama
 - 1 év + max kétszer 6 hó
 - = összesen maximum **2 év**
- Tanács korábban is dönthet a végéről, de 2 évnél nem tarthat tovább.
- Jogok: az irányelv nagyvonalú – szinte az elismert menekültek jogait adja meg. (Munkavállalás, szabad mozgás terén)
- Az állam juttatásai korlátozottak (Eü ellátás, szociális juttatások)

Irányelv az Átmeneti Védelemről

Kapcsolat a konvenció státusszal

Az átmeneti védelmet élvezők **konvenció menekültek minősülhetnek**

A menekült-státusz elbírálási **eljáráshoz való hozzáférést** garantálni kell

A kérelemről való döntést az átmeneti védelem időtartamára **fel lehet függeszteni**

Az **elutasítás** ellenére **fennmarad az átmeneti védelem**

Az átmeneti védelemről szóló irányelvet 2014 áprilisáig egyszer sem alkalmazták!

Fogadási feltételek irányelv

**A Tanács 2003/9/EK Irányelve
2003. január 27.
a menedékkérők befogadása minimumszabályainak
megállapításáról**

(OJ 2003 L 31/18)

Átdolgozás

**Az Európai Parlament és a Tanács 2013/33/EU irányelve
(2013. június 26.) a nemzetközi védelmet kérelmezők
befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról**

**HL L 180/96
2013. június.29.**

Fogadási feltételek irányelv

Cél:

- Méltó életszínvonalat, illetve a valamennyi tagállamban hasonló megélhetési feltételeket biztosítsanak a menedékkérőknek a menekült-státusz elbírálási eljárás során
- és
- A menedékkérők fogadására vonatkozó feltételeknek az EU területén történő összehangolása révén csökkentsék a menedékkérők eltérő befogadási feltételek miatti másodlagos migrációját

Hatály:

Kötelező

Genfi Egyezmény
szerinti státusz

(Mindegyik kérelemről
ez a védelem)

Választható

Kiegészítő védelem
iránti kérelem

Nem alkalmazandó

Átmeneti védelem

**Átdolgozás! Kötelező a
kiegészítő védelemnél is**

Csak a minimumot írja elő – az államok túlteljesíthetik!

Fogadási feltételek irányelv

Általános rendelkezések

A főbb szabályozási témakörök

- Tájékoztatás
- Dokumentáció
- Mozgásszabadság/fogvatartás
- A család egysége
- Kiskorúak iskoláztatása
- Foglalkoztatás
- Anyagi feltételek.
- Szállás/elhelyezés és annak
- Egészségügyi ellátás

A fogadási feltételek megvonásáról vagy csökkentéséről egyedi, indokolt határozatot kell hozni, amely ellen fellebbezésnek van helye.

Az átdolgozás hozadéka

- **Hatály** : kiterjed a kiegészítő védelmet élvező kérelmezőkre is
- **A munkaerőpiachoz való hozzáférés** : nincs kötelező kizárás és a hozzáférést biztosítani kell legfeljebb a kérelem benyújtását követő 9 hónapon belül (eltérően az eddigi 12 hónaptól)
- **Anyagi fogadási feltételek**: a pénzügyi támogatások magasabb színvonala, figyelem a különleges elbánást igénylő személyek elhelyezésére, a feltételek visszavonásának határai
- **Fogvatartás**: 4 új cikk megkísérli keretek közé szorítani a mostani gyakorlatot lehetséges biztos alapok megjelölésével, megkövetelve azt, hogy a fogvatartás a lehető legrövidebb időtartamú legyen, a bíróság azt rendszeresen vizsgálja felül, stb.
- **Különleges elbánást igénylő személyek**: e csoportnak kötelező a korai azonosítása

A „Dublin III. rendelet” és a végrehajtását szolgáló Eurodac

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS **604/2013/EU** RENDELETE
(2013. június 26.)

egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem **megvizsgálásáért felelős tagállam** meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok **megállapításáról** (átdolgozás)

Az Európai Parlament és a Tanács **603/2013/EU** rendelete (2013. június 26.) a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló **604/2013/EU** rendelet hatékony alkalmazása érdekében **az ujjlenyomatok összehasonlítását szolgáló Eurodac létrehozásáról,**

továbbá a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által az Eurodac-adatokkal való, bűnüldözési célú összehasonlítások kérelmezéséről, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző ügynökség létrehozásáról szóló **1077/2011/EU** rendelet módosításáról

Dublin filozófiája, célja

- Minden menekülő jusson hozzá az eljáráshoz, biztosan legyen olyan tagállam, amely érdemben dönt az ügyében
- Csak egyetlen eljárásra kerüljön sor az Unión belül - ha egy állam döntött, azt a többi nevében is tette = ne lehessen párhuzamosan vagy egymás után több államban folyamodni. Az adott (tag)állam döntése a többi együttműködő (2013-ban még 25 tagállam és 4 nem tagállam) nevében is születik
- A felelős állam kijelölése nem tehermegosztás, hanem - tulajdonképpen – illetékesség meghatározás, nem kormányozza az igazságosság eszméje

Fő cél

a kérelmek feldolgozásának
gyorsítása

Mind a kérelmező, mind a tagállam érdekében

A
tagállamok
közötti
kölsönös
bizalmon
alapul

A me
kezelés

Nem teher- megosztás!

A forum-shopping
elkerülése,

Két különösen fontos jogeset

- **M.S.S v Belgium, and Greece**, appl. no. 30696/09, ECtHR Judgment of 21 January 2011 – a visszaküldés a dublini rendelet alapján sérti az Emberi jogok európai egyezmények 3. cikkét mert megalázó és embertelen bánásmódra vezet
- **N. S. (C-411/10) v Secretary of State for the Home Department (UK) and M. E. and others (C-493/10) v Refugee Applications Commissioner, Minister for Justice, Equality and Law Reform, (Ireland)** EuB ítélet, 2011 december 11 = körülmények az átvevő országban – a szuverenitási klauzula használata

NS és ME egyesített ügyek (C-411/10. és C-493/10. sz.) , ítélet

Rendelkező rész (123. pont)

„Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikkét úgy kell értelmezni, hogy **a tagállamok** – ideértve a nemzeti bíróságokat – **kötelessége, hogy ne adják át** a menedékkérőt a 343/2003 rendelet értelmében „felelős tagállamnak”, ha tudomással kell bírniuk arról, hogy a felelős tagállamban a menekültügyi eljárást és a menedékkérők **befogadásának feltételeit** illetően tapasztalható **rendszeres zavarok** miatt alapos okkal, ~~bizonyítottan~~ **feltételezhető, hogy a kérelmező e rendelkezés értelmében embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélyének lesz kitéve.**”

substantial
grounds for
believing
that

604/2013/EU RENDELET (Dublin III) rendelet

kritériumok 8 – 15. §

A kritériumok hierarchiája

(releváns időpont: az első kérelem beadásának pillanata)

1. Kiskorú (nem töltötte be a 18 életévét)

➤ Kisérő nélküli:

- Jogszerűen tartózkodó **családtag vagy testvér** (def. szerint a testvér nem családtag) állama (esetleg más felelős felnőtt)
- Más jogszerűen tartózkodó hozzátartozó, aki képes gondoskodni róla
- Ha több ilyen személy – gyermek érdeke a meghatározó
- Ha nincs ilyen személy, akkor ahol a kiskorú kérelmét benyújtotta

2. Felnőtt kérelmező - családtag

- az ország, ahol jogszerűen tartózkodó nki. védelemben részesített személy családtag van – ha írásban kéri
- az ország, ahol első fokú döntés előtt álló kérelmező családtag van – ha írásban kéri
 - Ha több családtag és nem házas testvér – az az állam, amely a legtöbbért felelős lenne, vagy ha nincs ilyen, ahol a legidősebb kérelmezett

3. Tartózkodási engedély, vízum

- Az érvényes tartózkodási engedélyt kibocsátó állam (ha több: a leghosszabbat kiadó állam)
- Az érvényes vízumot kibocsátó (vagy akinek a nevében kibocsátottak) állam
- A nem több mint két éve lejárt tart. engedélyt és nem több mint 6 hónapja lejárt vízumot kiadott állam – ha azzal léptek be
- Ha ennél régebben jártak le (és nem hagyta el az EU területét – ahol benyújtotta

feltéve,
hogy ez
szolgálja
leginkább a
kiskorú
mindenek
felett álló
érdekeit

604/2013/EU RENDELET (Dublin III) rendelet kritériumok 8 – 15. §

4. Az az állam, amelynek a (külső) határán át szabálytalanul az EU területére lépett (ha azóta 12 hónap még nem telt el)
5. Az a tagállam, amelyben öt hónapja él (ha szabálytalanul lépett be, vagy nem tudni hogyan, de a külső határ állama már nem felelős (ha több ilyen: a legutóbbi)
6. Vízummentesség és tranzit repülőtéri kérelem esetén amely állam engedélyezte a (vízummentes) belépést (ahol beadja)
7. Mérlegelés alapján: várandóosság, újszülött gondozása, súlyos betegség, súlyos fogyatékoság vagy előrehaladott kor esetén (akár kérelmező, akár jogszerűen tartózkodó családtag) a jogszerűen tartózkodó családtag állama „általában gondoskodik az egyesítésről” (16.§)

Megszűnik a felelős állam kötelezettsége ha a kérelmező az EU területé **3 hónapra elhagyta!**

„Szuverenitási klauzula”

17. §

- „...minden tagállam határozhat úgy, hogy megvizsgálja a valamely harmadik országbeli állampolgár, vagy egy hontalan személy által hozzá benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet akkor is, ha annak megvizsgálásáért az e rendeletben megállapított feltételek szerint nem felelős.”

Eljárás – kérelem és válasz

- **Átvétel** = (feltehetően nem az az állam a felelős, ahol benyújtották a kérelmet)
- A kérelem benyújtásától számított 3 hónapon belül kell (Eurodac találat: 2 hónapon belül) megkeresni a felelősnek vélt államot
 - **Válasz**: 2 hónapon belül. Hallgatás = felelősség elfogadása
- **Visszavétel esetén** (A megkeresett államban még folyik az eljárás, visszavonta ott a kérelmet, vagy már ott megtagadták az elismerést)
 - Ugyanezek a határidők
 - **Válasz**: Eurodac alapú kérelem: **két hét**
 - Egyéb kérelem: **1 hónap**
 - Hallgatás = felelősség elfogadása
 - **Átadás**: 6 hónapon belül (a felelősség elfogadásától)
 - Az átadásra vonatkozó döntés ellen az átadandó **jogorvoslattal élhet**

Elvi kérdések

1. Legyen-e joga a menekülőnek megválasztania a menedéket nyújtó országot?
2. Összeegyeztethető-e Dublin a Genfi egyezményrel
3. A „tehermegosztás” lehetséges formái:
 - pénz
 - emberek
 - „visszaküldési jogok”!
 - Az Unión kívüli helyek „bérbevétele” (angol javaslat, 2002)
4. Melyek lennének az illetékesség kijelölésének igazságos elvei?
5. Van-e értelme Dublinnak, ha vele párhuzamosan a biztonságos harmadik ország kategóriája is alkalmazható?.

- Eljárás:
 - Minden ujjlenyomatot és tenyérlenymatot le kell venni és továbbítani kell a Központi Egységhez (elnevezése nincs, csak referenciaszáma), amely összehasonlítja azokat a korábban tároltakkal, és jelez egyezés esetén
- Adatvédelem: mindkét irányban részletezett
 - (személyes adatként, illetve és rendszeradatként)
- Adattárolás: menekültek: 10 évig (azonosítás esetén zárolás), illegális határátlépők: 2 évig

Az Európai Parlament és a Tanács

2011/95/EU irányelve

(2011. december 13.)

a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a tartalmára vonatkozó szabályokról

HL L 337/9 (2011.12.20.)

Alapelvek, a 2011/95/EU irányelv hatálya

Alapja: EUMSZ, 78 § (2) „Az (1) bekezdésben foglaltak céljából az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapít meg egy közös európai menekültügyi rendszer létrehozása céljából, amely a következőket foglalja magában:
a) az Unió egészén belül érvényes, egységes menekült jogállás a harmadik országok állampolgárai számára, ...”

Minimum szabály (bár ezt nem mondja ki)

A 3. cikk szerint tagállamok kedvezőbb szabályokat vezethetnek be, illetve tarthatnak fenn ha az irányelvvel összeegyeztethetők

Hatálya: 25 EU ország (Dánia, Nagy–Britannia, Írország nem) A nem változtatott részek már 2006 okt. 10. óta alkalmazandók, az új részek átültetési határideje: **2013 december 22.**

Meghatározások, 2 §: nemzetközi védelemben részesülő személyek

Nemzetközi védelemben részesülő személyek: menekült- vagy kiegészítő védelmi jogállásban részesülő személyek

Kérelem = menekült **illetve** kiegészítő védelmi státusz igénylése

§ 2 (d) **menekült** = az 1951. évi Genfi menekültügyi egyezmény meghatározása szerint, ha az Irányelv 12. cikke szerinti kizáró okok nem alkalmazhatók

A **Genfi egyezményben** szereplő meghatározás: Menekült, aki „faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása, avagy politikai nézetei miatti üldözéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti **országon kívül** tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni.”

Meghatározások, 2 §: kiegészítő védelmi jogállás

§ 2 (f): **kiegészítő védelemre jogosult** személy

„olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy, aki **nem minősül menekültnek**, de akivel kapcsolatban **megalapozott okokból azt kell feltételezni**, hogy származási országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén **a 15. cikk szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének** lenne kitéve; valamint rá a 17. cikk (1) és (2) bekezdése nem vonatkozik, és nem tudja vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni ”

in respect of whom substantial grounds have been shown for believing

real risk of suffering serious harm

Meghatározások: 15. § súlyos sérelem

Az alábbiak minősülnek súlyos sérelemnek:

- a) **halálbüntetés** kiszabása vagy végrehajtása; vagy
- b) **kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés** alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban; vagy
- c) **nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben** felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy **életének vagy sértetlenségének súlyos és egyedi fenyegetettsége.**

serious and individual threat to a civilian's life or person by reason of indiscriminate violence in situations of international or internal armed conflict.

Kiegészítő védelmi státusz

Mindenkire vonatkozik, nem csak azokra akiket a súlyos hátrány az öt ok miatt fenyeget

Nem szabd(na) a G.E. szerinti státusz felváltására használni

Mire utal a személyes fenyegetettség az általános erőszak idején?

Miért nem vonatkozik nem-fegyveres konfliktusokra??

Fontos elemek

Az irányelv

- meghatározza az üldöztetés és a hatékony védelem fogalmát,
- rögzíti az eljárás legfontosabb elemeit
- meghatározza az elismert menekültek, ill. kiegészítő védelmben részesítettek jogait
- felsorolja a megszűnés és a kizárás eseteit

A 15 § c bekezdés

A sérelem **általánosabb veszélyét** foglalja magában. (33. §)

Nem konkrét erőszakos cselekedetekre utal, hanem a személy **életének és személyének (testi épségének) fenyegetettségére**, amelyet a megkülönböztetés nélküli („vak”) erőszak vált ki. (34. §)

A **megkülönböztetés nélküli erőszak** jellemzője: **független a személyes körülményektől** (34 §)

„[A]z **„egyedi”** kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az - **személyazonosságukra tekintet nélkül** - magában foglalja a polgári személyek ellen irányuló **sérelmeket**, amikor a fennálló fegyveres konfliktust jellemző megkülönböztetés nélküli **erőszak ... olyan nagyfokú**, hogy megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy az érintett országba vagy adott esetben az érintett régióba visszaküldött **polgári személy kizárólag az annak területén való tartózkodása miatt** az irányelv 15. cikkének c) pontjában említett **súlyos fenyegetettség tényleges veszélyének** lenne kitéve.

Egyéniesítés és az erőszak mértéke

Elgafaji, 39. pont

Az egyéniesítettség
mértéke

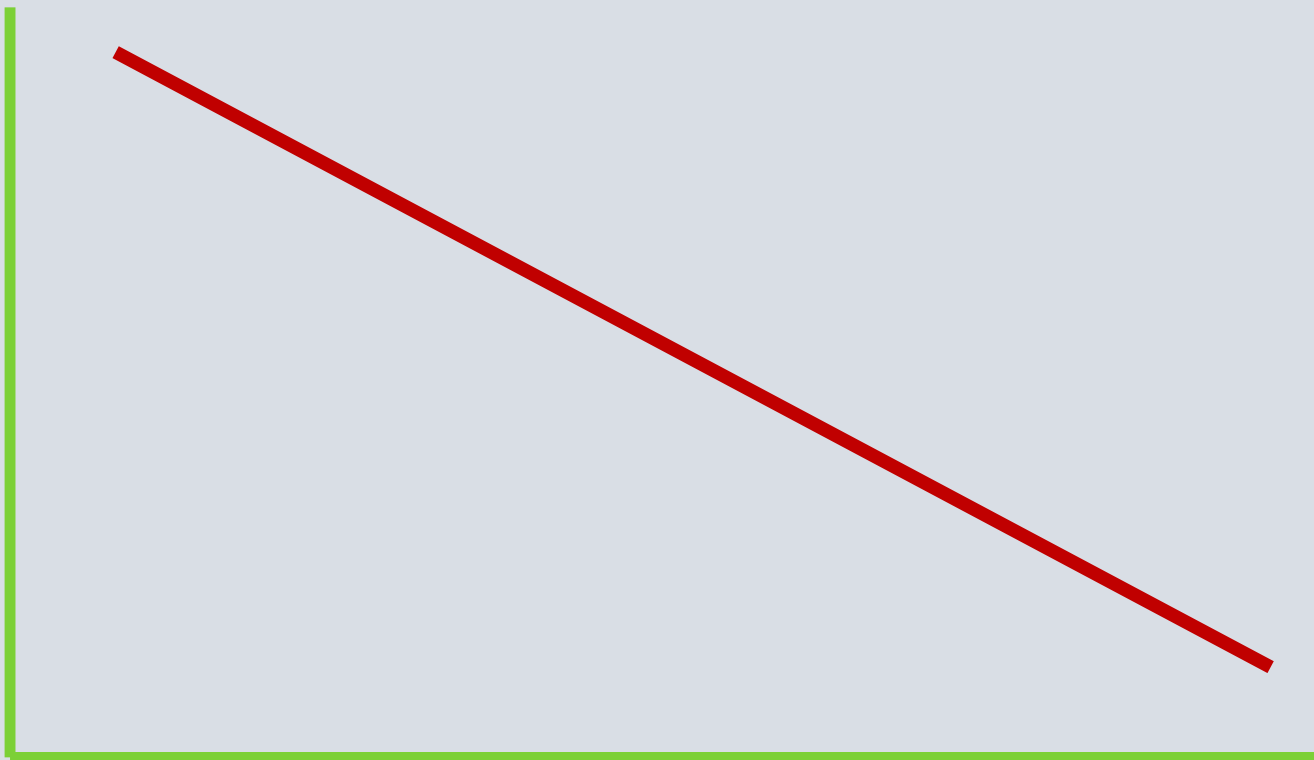
Magas

Alacsony

A megkülönböztetés nélküli erőszak intenzitása

Alacsony

Magas

**AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2013/32/EU
IRÁNYELVE (2013. JÚNIUS 26.)**

**A NEMZETKÖZI VÉDELEM
MEGADÁSÁRA ÉS
VISSZAVONÁSÁRA VONATKOZÓ
KÖZÖS ELJÁRÁSOKRÓL**

OJ L 180/60, 2013. JÚNIUS 26.

Korábbi, még hatályos:

**A Tanács 2005/85/EK Irányelve (2005. december 1.) a
menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó
tagállami eljárások minimumszabályairól
OJ L 326/13, 2005. december 13.**

A 2013. ÉVI IRÁNYELV AZ ELJÁRÁSRÓL

Hatály – minimumszabály?

- **HATÁLY:**

- Kötelező valamennyi (konvenciós és kiegészítő védelemre irányuló kérelemre
- Nem terjed ki: átmeneti védelemre
- Határon vagy az állam területén - beleértve a felségvizeket - beadott kérelmekre

2004 évi: kiegészítő védelemre nem kötelező alkalmazni

Nyílt tengeren elfogás – viták továbbra is

- **(MÉG MINDIG) MINIMUMSZABÁLYOK:** a tagállamok hatályba léptethetnek kedvezőbbet – számos opciós szabály (5§)

Garanciák és elvek

A 2013. ÉVI IRÁNYELV AZ ELJÁRÁSRÓL

- **(MÉG MINDIG) MINIMUMSZABÁLYOK:** a tagállamok hatályba léptethetnek kedvezőbbet – számos opciós szabály (5§)

ALAPELVEK ÉS GARANCIÁK

- **Hozzáférés az eljáráshoz (6-7 §):**
- **Tájékoztatás és tanácsadás (8 §)**
- **Maradás joga (non-refoulement) (9§):**
 - A kérelmezőnek meg kell engedni, hogy a területen vagy a határon maradjon, amíg kérelméről nem döntöttek (első fokon)
- **A kérelem megfelelő vizsgálata:**
 - egyénre szabott, objektív és elfogulatlan, megfelelő származási ország-információk birtokában
- **Jogi segítségnyújtáshoz és képviselőhöz való jog** (Az ingyenesen a tagállamok korlátozhatják)
- **A meghallgatás feltételeinek szabályozása** (tolmács, meghallgató szakértelme, származási ország info, UNHCR)

IRÁNYELV AZ ELJÁRÁS MINIMÁLIS GARANCIÁIRÓL

- **Őrizet (detention)** (26 §)
 - Pusztán azért mert kérelmet adott be nem tartható őrizetben (kivéve, ha más állam elvállalta az eljárás lefolytatását)
 - A fogvatartás gyors bírói felülvizsgálatát biztosítani kell
 - Utalás a fogadási feltételek irányelvben megjelölt garanciákra

IRÁNYELV AZ ELJÁRÁS MINIMÁLIS GARANCIÁIRÓL

- A határozatra vonatkozó követelmények:
 - írásbeli döntést kell hozni,
 - az elutasítást ténybelileg és jogilag indokolva,
 - utalva a fellebbezés lehetőségére

Az eljárások

A 2013. ÉVI IRÁNYELV AZ ELJÁRÁSRÓL

- **Normál „vizsgálat”** (31 §)

- „lehető legrövidebb időn belül” Max. 6 hónap. Dublin esetében átvételtől számít. Hosszabbítások+ 9 hónap ha bonyolult, sok kérelmező van, vagy a kérelmező késleltet múltán tájékoztatás a nem kötelező határidőről + 3 hó ha a „megfelelő és teljes körű vizsgálat” érdekében ez szükséges = **Maximum: 18 hó – másfél év**

- **Más eljárások és kérelmek**

Elsőbbségi (31/7 §)

- * Valószínűsíthetően megalapozott
- * Sérülékeny csoport tagja

Elfogadhatósági (33 §)

- * **Dublin III** alkalmazandó
- * Menekült **státusz** másik tagállamban
- * Nem tagállam = **első menedék országa** (ahol már elismerték)
- * „rendes” **biztonságos harmadik ország**
- * **Más jogcím** a tartózkodásra, amely a menekültstátusszal egyenértékű jogokat ad
- * **Azonos ismételt** kérelem
- * **Eltartott új önálló** kérelme – nincs új tény

Gyorsított (31/8 §)

- Ld. következő diát
- A tagállamoknak ésszerű határidőket kell megállapítaniuk

Határ (43 §)

- * Elfogadhatóság
- Gyorsított eljárás
- Max 4 hét a határon

Az eljárási irányelv néhány kulcs-kategóriája

Irányelv az eljárások minimumszabályairól Elfogadhatatlan kérelem - az első menedék országa

Az első menedék országa (35 §)

- A kérelmezőt **menekültként** ismerte el
és
- és a védelem **még igénybe vehető**
vagy
- egyébként **elegendő védelmet** élvez, beleértve a
visszaküldés tilalmának elvét
feltéve
hogy az első menedék országa **vissza fogadja.**

A kérelmező megtámadhatja az elv alkalmazását

„Rendes” **biztonságos harmadik ország** (nemzetileg meghatározott) követelményei (38 §)

- **az életét és szabadságát nem fenyegeti veszély** a Genfi egyezmény 5 okának vonatkozásában;
- Nem áll fenn a **súlyos sérelem** veszélye Új
- tiszteletben tartják a **visszaküldés tilalmának** elvét; és
- tiszteletben tartják a nemzetközi jog azon szabályát, miszerint a kérelmező olyan ország területére nem utasítható ki, ahol **kínzásnak, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak** lenne kitéve; és
- a **menekültstátusz kérelmezésének lehetősége biztosított**, és a menekültstátusz megadása esetén biztosított a Genfi egyezménnyel összhangban való védelem.

2013. évi irányelv az eljárásról

Elfogadhatatlan kérelem - biztonságos harmadik ország (folyt.)

Minimum-feltételek a nemzeti szabályokra vonatkozóan annak meghatározására, hogy egy ország biztonságos-e egy bizonyos kérelmezőre nézve:

- **ésszerű kapcsolat** a kérelmező és a b.h.o. között
- **vizsgálat arra nézve, hogy az ország biztonságos-e** a konkrét menedékkérőre nézve (vagy a b.h.o. nemzeti szinten történő meghatározása)
- **a menedékkérő számára lehetővé tenni, hogy kifogásolja a biztonságot**, legalábbis ha őt ott kínzás és embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés fenyegeti

Ha elfogadhatatlan a b.h.o. miatt:

- a menedékkérőt megfelelően tájékoztatják,
- a kérelmező számára kiállítanak egy dokumentumot, amelyben a b.h.o.-t tájékoztatják, hogy a menedékjog iránti kérelmet érdemben nem vizsgálták

Ld. Még „európai biztonságos harmadik ország” (39 §) –
elfogadhatatlan vagy a
garanciák egy része elhagyható

Biztonságos származási ország (Gyorsított eljárás - megalapozatlan kérelem)

- Egy ország akkor tekinthető biztonságos származási országnak, ha kimutatható, hogy **általában és következetesen nem tapasztalható üldöztetés**; nem alkalmaznak kínzást, sem kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot vagy büntetést; és nem fenyeget általános erőszak sem nemzetközi, sem belső fegyveres konfliktushelyzetekben

it can be shown that there is generally and consistently no persecution

- Ez **a jogi helyzete, a demokratikus jogrendszerben való jogalkalmazás helyzete és az általános politikai körülmények** alapján bizonyított
- Számításba kell venni, hogy milyen mértékben nyújtanak **védelmet üldöztetés vagy embertelen bánásmód ellen** a következőkön keresztül:
 - a vonatkozó **törvények és alkalmazásuk**;
 - **Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény és/vagy A polgári és politikai jogokról szóló nemzetközi egyezségokmány és/vagy A kínzás elleni egyezmény tiszteletben tartása**
 - a **visszaküldés tilalma** elvének tiszteletben tartása a G.E-el összhangban
 - **hatékony jogorvoslati** rendszer biztosítása

Új: az irányelv elvetette az EU lista gondolatát

- A biztonságos származási országból érkező kérelme alaptalan = elutasított

2013. évi irányelv az eljárásról

A státusz **visszavonása** (41 §)

- A tagállamnak cselekednie kell, ha indokoltá válik az érintett személy menekültstátusza „érvényességének újbóli vizsgálata”.

Eljárás:

- írásban tájékoztatják a menekültet,
- lehetőség az ellentmondásra (meghallgatáson vagy írásban)
- hozzájut a származási országra vonatkozó információkhoz
- jogi segítségnyújtás és UNHCR elérés, mint a vizsgálat során
- indokolt döntés írásban

A tagállam elrendelheti, hogy a menekültstátusz jogszabály alapján „megszűnik” ha a menekült újra igénybe veszi országa védelmét vagy (új) állampolgárságot (vissza)szerez.

2013. évi irányelv az eljárásról

Fellebbezés (Hatékony jogorvoslat) (46 §)

Eljáró fórum: bíróság (court or tribunal)

Támadható határozatok: Elutasítás („megalapozatlannak ítélt kérelem”); elfogadhatatlannak minősítés, határeljárásban hozott döntés, európai biztonságos harmadik ország miatt eljárás elutasítása, a védelem visszavonását kimondó határozat, menekült státuszt megtagadó, de kiegészítő védelmet elismerő döntés ellen, menekült státusz elismeréséért.

Felülvizsgálat tárgya: tény és jog, ex nunc – legalább a bírói szak előtti döntéseknél.

Felfüggesztő hatály: általában igen. Legalább az országból eltávolítást kimondó döntés ellen

A felfüggesztő hatály sok esetben megtagadható, de akkor külön eljárásban lehet a bíróságtól kérni a maradás jogát.

Fellebbezési határidők: állami hatáskör

Két fontos intézmény

EASO

A 439/2010/EU rendelet az **Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal**

létrehozásáról, OJ L 132/11
(Máltán működik)

Céljai

- koordinálja és megerősíti a tagállamok közötti gyakorlati együttműködést,
- segíti a közös európai menekültügyi rendszer jobb végrehajtását
- operatív támogatás a különösen nagy terhelésnek kitett tagállamnak
- tudományos és technikai segítség az Unió stratégia-alkotásához és a jogalkotáshoz

- Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap
- 2014 március 13-án a parlament elfogadta a rendelet szövegét (HL-ben még nem jelent meg)
- 2014-2020 (hét év)
3.869 milliárd! euro
 - Ebből 3.232 million milliárd a nemzeti programokra a többi közösségi akciókra

HALADÁS VAGY TOPORGÁS?

Haladás vagy toporgás

Menekültügyben és a reguláris migráció terén: inkább toporgás

Egyre szabdaltabb az EU – a minősített többségre áttérés nem vezetett hatékonyabb döntéshozatalhoz

A tagállamok nem állnak készen a migráció terén mutatkozó nemzeti sajátosságok feladására

Megosztottságok:

Túlterhelt peremállamok – középütt és vagy védetten elhelyezkedők között

A liberális értékeket vallók és a megszorító pragmatisták között

Változó geometria (Nagy Britannia, Írország, Dánia, Izland, Norvégia, Svájc, Liechtenstein) – követhetetlené váló kötelezettségháló

Az Európai Tanács válasza a migrációs válságra. 2015 április 23.

„A Földközi-tenger térségében tragikus a helyzet. Az Európai Unió – a származási és a tranzitországokkal együttműködve – minden tőle telhetőt meg fog tenni mind annak megelőzésére, hogy újabb személyek veszítsék életüket a tengeren, mind a humanitárius szükséghelyzetet előidéző okok kezelésére. A legsürgetőbb feladat annak megelőzése, hogy még többen leljék halálukat a tengeren.”

Válaszlépések:

- Az uniós jelenlét megerősítése (Triton művelet kibővítése)
- Harc az embercsemészek ellen, hajóik megsemmisítése vagy elkobása
- Együttműködés a térség államaival az „illegális migráció” megállítására. Az irreguláris migrációs utak ellenőrzése, regionális védelmi központok kialakítása

Az Európai Tanács válasza a migrációs válságra, 2015 április 23. A menekültügyi lépések

Megerősítjük a tagállamok egymás iránti **szolidaritását** és **közös felelősségvállalását**

- A közös európai menekültügyi rendszer minden abban részt vevő tagállam gyorsan és maradéktalan átültetése és végrehajtása valamennyi tagállamban. (*Dublin, ujjlenyomatvétel, fogadási feltételek...NB*)
- A leginkább érintett tagállamoknak nyújtott **sürgősségi segítyt** növelése + a tagállamok között **önkéntes alapú sürgősségi áthelyezés** (relocation = unión belül) **mérlegelése**;
- **EASO-csoportok** küldünk a leginkább érintett tagállamokba;
- Önkéntes, uniós szintű **kísérleti áttelepítési** (resettlement = únió kívülről)) projektet, amelyben a védelemre jogosultak vehetnek részt.

PILLANTÁS A POLGÁRI IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉSRE

Igazságügyi együttműködés polgári ügyekben EUMSZ 81. cikk

(1) Az Unió a határokon átnyúló vonatkozású polgári ügyek tekintetében igazságügyi együttműködést alakít ki, amely a bírósági és bíróságon kívüli határozatok kölcsönös elismerésének elvén alapul. Ennek az együttműködésnek a keretében olyan intézkedések is elfogadhatók, amelyek célja a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közeliítése.

81. § (2) bek tartalma

Rendes jogalkotás keretében biztosítják a következőket

- a) a bírósági és bíróságon kívüli ügyekben hozott határozatok tagállamok közötti kölcsönös elismerése és azok végrehajtása,
- b) a bírósági és bíróságon kívüli iratok határokon túlra történő kézbesítése,
- c) a tagállamokban alkalmazandó kollíziós, illetve joghatóságra vonatkozó szabályok összeegyeztethetősége,
- d) együttműködés a bizonyításfelvétel terén,
- e) az igazságszolgáltatáshoz való tényleges hozzáférés,
- f) a polgári eljárások zökkenőmentes lefolytatását gátló akadályok megszüntetése, szükség esetén a tagállamokban alkalmazandó polgári eljárásjogi szabályok összeegyeztethetőségének előmozdításával,
- g) alternatív módszerek kidolgozása a jogviták rendezésére,
- h) a bírák, ügyészek és az igazságszolgáltatási alkalmazottak képzésének támogatása.

81 § (3) a családjog különleges helyzete

Családjogi ügyekben egyhangú a döntéshozatal a

Tanácsban a Parlammnttel folytatott konzultációt követően, kivéve, ha egyhangúan úgy döntenek, hogy a jövőben a rendes jogalkotási eljárást alkalmazzák.

A rendes jogalkotási eljárásra áttérés szándékáról értesíteni kell a nemzeti parlamenteket. Ha valamely nemzeti parlament az értesítés időpontjától számított hat hónapon belül kifogást emel a javaslattal szemben, a határozat nem fogadható el.

A POLGÁRI IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS NAGY TÉMAKÖREI

```
graph TD; A["A POLGÁRI  
IGAZSÁGÜGYI  
EGYÜTTMŰKÖDÉS  
NAGY TÉMAKÖREI"] --> B["Határozatok  
kölcsönös  
elismerése"]; A --> C["Eljárások  
harmo-  
nizálása"]; A --> D["Kollíziós  
jog"];
```

**Határozatok
kölcsönös
elismerése**

**Eljárások
harmo-
nizálása**

**Kollíziós
jog**

Határozatok kölcsönös elismerése – Brüsszel I.

„Átdolgozott **Brüsszel I.**” rendelet (1215/2012/EU) - a **polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról**, valamint a határozatok **elismeréséről és végrehajtásáról**

Lényege:

Nem terjed ki: pl.: adó, vám, közigazgatási ügyek, személyállapot, házassági vagyoni jog, öröklés, csődeljárás, szociális biztonság

- A **joghatósággal bíró bíróság kijelölése**. Alapeset: az alperes EU-n belüli **lakhelye** (nem állampolgársága!) ill. székhelye. Kivételek vannak (pl. károkozás, teljesítés helye, kizárólagos joghatóság, joghatóság kikötése a szerződésben)
- A joghatósággal bíró bíróság döntéseinek **automatikus elismerése** a másik tagállamban (Szűk kivételek, pl. közrend, távollétében hozott döntés)
- Az elismert döntések **közvetlen végrehajtása** (Az átdolgozás eltörölte a végrehajthatóvá nyilvánítás /formális/ lépését)

Határozatok kölcsönös elismerése – Brüsszel II.

Brüsszel II. Rendelet (2201/2003/EK) a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról

Csak bontásról szól, vagyonjogról nem!

Joghatóság: közös; utolsó közös szokásos tartózkodási hely (habitually resident); alperes, megegyezés esetén bármelyik fél szokásos tart. h. vagy a kérlemezőé, ha fél éve állampolgárként, vagy egy éve külföldiként ott lakik

Gyermekelevitel/visszatartás: a megelőző szokásos tart. hely bírósága megtartja a joghatóságát.

Külön eljárás nélküli elismerés és végrehajtás (de több korlát, mint Brüsszel I-ben, pl. gyermek érdeke)

A határozatoknál a végrehajthatóvá nyilvánítás (exequatur) még szükséges

Azt a bontó határozatot is el kell ismerni, aminek az alapján az elismerő államban nem bontanák fel a házasságot.

Tartási jogviszonyok

A **tartással kapcsolatos** ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK rendelet.

Cél: a tartási kötelezettséggel kapcsolatos nemzetközi magánjogi kérdések (**joghatóság, alkalmazandó jog, határozatok elismerése és végrehajtása**) egységes szabályozása az EU-ban

Alkalmazási kör: EU-tagállamok + a Hágai Nemzetközi Magánjogi Értekezleten elfogadott egyezmény és jegyzőkönyv részes államai.

Főszabály: exequatur nélküli végrehajtás de számos indok az ellentmondásra

Eljárások harmonizálása

Kézbesítési rendelet - a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről

Bizonyítási rendelet - a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben történő bizonyításfelvételről

Rendelet a fizetéseképtelenségi eljárásról

Rendelet a nem vitatott pénzügyi követelések végrehajtásáról „európai végrehajthatósági végzés”

Rendelet az európai fizetési meghagyásos eljárásról

Rendelet a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről

A polgári és kereskedelmi ügyekben a határokon átnyúló követelésbehajtás megkönnyítése érdekében ideiglenes számlazárolást elrendelő európai végzés létrehozásáról szóló rendelet

Kollíziós jog

Róma I. Rendelet a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (593/2008/EK)

Róma II Rendelet a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról (864/2007/EK)

Rendelet az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok és közokiratok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési tanúsítványról (650/2012/EU)

Róma I

Hatály: polgári és kereskedelmi szerződések (sok kivétel, pl. házassági vagyoni jog, váltó, csekk, választottbírói kikötés)

Cél: a szerződésre irányadó jog meghatározása

1. elv: a **felek autonómiájának** elve azaz a jogválasztás szabadsága (korlátokkal)
2. elv: a rendelet **szerződéstípusok**hoz jogot rendel, ha a felek nem választottak (pl. adásvétel: eladó szokásos tartózkodási helyének a joga, ingatlan = fekvése szerinti, etc.)
3. elv: a fentiek hiányában: **amely ország jogához** a szerződés a **legszerorzabbban kapcsolódik**

Róma II.

Hatály: a polgári és kereskedelmi ügyek területét érintő, több államot érintő **szerződésen kívüli kötelmi viszonyok (károk)** (kivételek: adó, vám, közigazgatás, iure imperii aktusok+ egy sor konkrétum, pl atomkár, házassági vagyonjog, jó hírnév sérelme)

Cél: a károkozásra alkalmazandó jog megállapítása

Elvek: 1. A kár bekövetkeztének helye szerinti jog

2. Ha károkozó és károsult egy országban: az a jog

3. Ha szorosabban kötődik egy államhoz, mint az 1. vagy 2. szerintihez, akkor a szorosan köthetőhöz

4. Felek autonómiája – választhatnak más jogot

Köszönöm a figyelmüket!

Nagy Boldizsár
www.nagyboldizsar.hu
nagyboldi@ajk.elte.hu